

Γιατί οι Προτεστάντες στρέφονται εναντίον του Μοναχισμού;

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Του Μακαριστού Πατρός Αθανασίου Μυτιληναίου

Τι είναι αίρεσις

Είχαμε αναφερθή την περασμένη φορά εις το θέμα γενικά της αιρέσεως. Αλλά τίθεται το ερώτημα: **Τι είναι αίρεσις;** Αίρεσις είναι η λογική ερμηνεία του δόγματος• δηλαδή είναι η προσπάθεια του ανθρώπου να κατανοήση το μυστήριο του Θεού. Και όταν προσπαθή ο άνθρωπος να το κατανοήση, θέλει να το κατατάξη μέσα εις τα λογικά κατηγορήματα• δηλαδή θέλει να λογικοποιήση κάτι που είναι πέρα από την λογική. Στην προσπάθεια του όμως να λογικοποιήση, να κάνη λογικό δηλαδή, εκείνο το οποίον δεν μπαίνει μέσα στα στενά όρια της λογικής, κατ' ανάγκην θα ξεφύγη• κι αφού θα ξεφύγη, αυτό είναι αίρεσις. Ωστε λοιπόν αίρεσις πάντοτε είναι η λογικοποίησις του λόγου του Θεού, της αποκαλύψεως επειδή πάντα, επαναλαμβάνω, η αποκάλυψις είναι υπέρ λόγον, είναι πιο πάνω από την λογική. Ο Θεός, επί παραδείγματι, λέγει στον Αβραάμ: «Θα γεννήσεις παιδί τώρα που είσαι εκατό χρονών.» Αν ο Αβραάμ βάλη την λογική, θα πη: «Πως είναι δυνατόν αυτό να γίνη;». Και από τη στιγμή που θα βάλη την λογική, θα λογικοποιήση δηλαδή αυτό που του αποκαλύπτεται, αμέσως θα το απορρίψη και θα πη: «Δεν είναι δυνατόν είμαι εκατό χρονών!». Όταν όμως πη «Εγώ μεν δεν το καταλαβαίνω• αλλά, αφού το λέγει ο Θεός, το πιστεύω όπως είναι, το αφήνω λοιπόν όπως είναι.», από την στιγμή εκείνη και πέρα μένει στην ορθήν πίστιν. Όταν λοιπόν το λογικοποιήση, τότε θα το απορρίψη ή θα το διαστρέψη, θα το αλλάξη, θα το τροποποιήση από τη στιγμή εκείνη είναι εις το χώρο της αιρέσεως.

Διάβολος και ανθρώπινος εγωισμός: οι γεννήτορες της αιρέσεως.

Ποιος γεννά την αίρεσι; Δύο πράγματα: ο Διάβολος και ο εγωισμός του ανθρώπου. Ο Διάβολος είναι ο σπορεύς των ζιζανίων της παραβολής των ζιζανίων, που ελέγαμε την περασμένη φορά. Όπως είπαμε, είναι η μέθοδος του, η μέθοδος της νοθείας. Μετά τον Σταυρόν και την Ανάστασιν ο Διάβολος πλέον μετέρχεται την μέθοδον της νοθείας, δηλαδή της αποκλίσεως από την αλήθειαν, δηλαδή την αίρεσιν. **Ο Διάβολος δεν αρνείται, αλλά τροποποιεί.** Αυτή είναι η μέθοδος του η συστηματική, που σε κάθε εποχή θα πάρη λεπτάς αποχρώσεις• ωστόσο όμως βασικά πάντα θα μένη η ίδια μέθοδος, από την εποχή του Σταυρού και της Αναστάσεως μέχρι και σήμερα. Αυτή η μέθοδος της νοθείας είναι ο καρπός αυτού του διαβολικού φθόνου και της διαβολικής κακίας. Ο ανθρώπινος εγωισμός ομοίως γεννά την αίρεσιν. **Και γεννάται η αίρεσις είτε υπό την μορφήν της υπερηφανείας, εκ μέρους του ανθρώπου, είτε υπό την μορφήν της εμμονής εις τον διεφθαρμένον βίον.** Τόσο την υπερηφάνεια, όσο και τον διεφθαρμένο βίον, ο Διάβολος τα εκμεταλλεύεται, τα καθιστά όργανα εις τα χέρια του, και έτσι, έχοντας όργανα τους διεφθαρμένους και τους υπερηφάνους ανθρώπους, διαδίδει μίαν αίρεσιν του. **Ο διεφθαρμένος βίος αιτία αιρέσεως**

Δια την περίπτωσιν του διεφθαρμένου βίου. Λέγει ο Κύριος: «Εάν τις θέλη το θέλημα αυτού ποιείν, δηλαδή του Θεού, γνώσεται περί της διδαχής, πότερον εκ του Θεού έστιν η εγώ απ' εμαυτού λαλώ.» **1** Εάν λέγει, κάποιος θέλη να κάνη το θέλημά του Θεού να τηρήση το θέλημα του Θεού, να αποφύγη την αμαρτία και να τηρήση όλες τις εντολές του Θεού, τότε -προσέξτε παρακαλώ να δήτε θαυμάσιον κριτήριον που θέτει ο Κύριος, κριτήριον διακρίσεως - τότε αυτομάτως θα παραδεχθή ότι ο Ιησούς Χριστός είναι αληθινός. Και όταν δεχθή ότι ο Χριστός είναι αληθινός, δηλαδή Θεάνθρωπος, τότε βεβαίως δεν κινδυνεύει να πέση σε καμμίαν απόκλισιν, σε καμμίαν αίρεσιν. Πότε; Όταν θα τηρήση απολύτως το θέλημα του Θεού, συνεπώς όταν είναι ο αγνός και ο καθαρός άνθρωπος. Δεν έχει λόγους αποκλίσεως, αγαπητοί μου, ο αγνός και καθαρός άνθρωπος• μόνον ο διεφθαρμένος άνθρωπος έχει λόγους να τροποποιήση τα δόγματα. Τι θα ενδιέφερε, επί παραδείγματι, τον αγαθόν άνθρωπον, τον τηρούντα τα εντολάς του Θεού, εάν υπάρχη η δεν υπάρχη Κόλασις; Δεν τον ενδιαφέρει διότι σκέπτεται ότι δεν είναι εργάτης του σκοταδιού, δεν είναι εργάτης της γεένης, της Κολάσεως, και συνεπώς δεν έχει λόγους ν' αρνηθή την Κόλασι. Ποιος είναι εκείνος που θα αρνηθή την Κόλασιν; Ο διεφθαρμένος άνθρωπος. Γι' αυτό βλέπετε ότι ο διεφθαρμένος άνθρωπος εισάγει αίρεσιν• και σου λέγει: «Και ποιος τα είδε αυτά...και ποιος τα ξέρει... Δεν βαριέσαι... Μπα! γιατί; Ο Θεός πρέπει να είναι πολύ αγαθός• τόσο, που δεν θα πρέπει να υπάρχη Κόλασις.»

και άλλα πολλά. Τα βγάζει με το μυαλό του. Όλα αυτά τα υπαγορεύει, όπως σας είπα, ο διεφθαρμένος βίος. **Η υπερηφάνεια αιτία αιρέσεως**

Αλλά και δια την υπερηφάνειαν. Λέγει ο απόστολος Παύλος προς τον Τίτον. «Αιρετικόν άνθρωπον μετά μία και δευτέραν νουθεσίαν παραιτού, ειδώς ότι εξέστραπται ο τοιούτος και αμαρτάνει ως αυτοκατάκριτος.»² όταν λέγη ο Απόστολος στην επιστολή του προς τον Τίτον «Θα πησ μία φορά, δυο φορές σ' έναν αιρετικό να αφήση την αίρεσί του. Μην επιμείνης περισσότερο• αυτός ο άνθρωπος έχει διαστραφή.» τι εννοεί; που είναι τώρα το θέμα; Είναι στην ψυχήν• είναι η υπερηφάνεια. Και όταν λέγη ο απόστολος Παύλος μια και δύο φορές, ότι παραπάνω, εννοεί ότι η υπερηφάνεια, εάν δεν είναι αθεράπευτον πάθος, τουλάχιστον είναι δυσθεράπευτον πάθος. Και η υπερηφάνεια των ανθρώπων πολλάκις δημιουργεί την αίρεσιν• η φιλοδοξία των δηλαδή, το πως οι άνθρωποι, για να φανούν ότι διακρίνονται από τους άλλους, επιζητούν μίαν δόξαν, **έστω και ηροστράτειον. Ξέρετε ποια είναι η ηροστράτειος δόξα; Κάποιος άσημος άνθρωπος, ονόματι Ηρόστρατος, την νύχτα που εγεννάτο ο μέγας Αλέξανδρος, έβαζε φωτιά εις τον ναόν της Αρτέμιδος στην Έφεσο, γιατί μέσα του εφλέγετο από την επιθυμία να μείνη το όνομά του στην Ιστορία! Και τότε μάλιστα, όταν τον συνέλαβαν, θέλησαν να μη γραφή το όνομά του πουθενά για να μην πραγματοποιηθή αυτό το οποίον εζητούσε., Αλλά τελικά έμεινε το όνομά του εις την Ιστορίαν έμεινε ως ηροστράτειος δόξα• δηλαδή θέλησε να δοξασθή με το κακόν.** Βλέπετε ότι μέσα στον άνθρωπο υπάρχει αυτή η τάσι να θέλη να δοξασθή, η υπερηφάνεια, και δεν τον ενδιαφέρει αν εισάγη και αίρεσιν! Και γενικά ο άνθρωπος ο υπερήφανος θέλει να μένη σ' εκείνο που καταλαβαίνει, και όχι σ' εκείνο το οποίον λέγει ο λόγος του Θεού.

Η αίρεσις διακρίνεται σε τρεις τομείς

Δυνάμεθα, αγαπητοί μου, να διακρίνωμε ακόμη τις αιρέσεις, όχι μόνο περιοριζόμενοι εις τον τομέα της πίστεως, δηλαδή στον δογματικό τομέα, αλλά και εφ' ολοκλήρου του Ευαγγελίου. Έτσι, αν θα θέλαμε να δούμε γενικά την αίρεσι, θα μπορούσαμε να ειπούμε ότι την διακρίνουμε σε τρεις μορφές. **Η πρώτη μορφή είναι η δογματική** όταν δηλαδή η απόκλισις, η αίρεσις, αναφέρεται εις το δόγμα, εις την αποκεκαλυμμένην αλήθειαν, η οποία είναι υπέρ νουν. Αναφέρεται σε ό,τι βεβαίως ο Θεός αποκαλύπτει• πρωτίστως και κυρίως όμως, κυριώτατα θα έλεγα, αναφέρεται εις το δόγμα της Αγίας Τριάδος και εις το δόγμα το Χριστολογικόν, δηλαδή εις ότι αναφέρεται εις τον Χριστόν, αλλά και γενικά σε κάθε δόγμα που η Αγία Γραφή, ο λόγος του Θεού μας αποκαλύπτει. **Δεύτερον•** είναι ο τομέυς της ηθικής. Εις αυτόν τον τομέα ανήκουν αποκλίσεις ως προς τον ηθικόν νόμον του Ευαγγελίου. Όταν, επί παραδείγματι, λέγη ο λόγος

του Θεού «ου κλέψεις», και λέγει ο άνθρωπος στον εαυτόν του, αλλά το λέγει και έξω, «**Δούλεψε να φας και κλέψε να 'χης**», αυτό είναι αίρεσις. Όταν λέγη ο λόγος του Θεού «ου πορνεύσεις», και λέγουν οι άνθρωποι «Ω, ο άνθρωπος είναι πλασμένος να ζη γενετήσια εκτός και εντός του γάμου», αυτό είναι αίρεσις. Εκείνοι οι οποίοι υποστηρίζουν δηλαδή γενετησίους σχέσεις προ του γάμου είναι αιρετικοί ως προς τον ηθικόν τομέα του Ευαγγελίου. **Και τρίτον**· είναι ο κοινωνικός τομέας. Εις αυτόν τον τομέα, τον κοινωνικόν, ανήκουν οι κοινωνικές αντιλήψεις των διαφόρων κοινωνιολογικών συστημάτων περί κατανομής και απολαύσεως των υλικών αγαθών. Όταν, επί παραδείγματι, ισχυρίζονται οι άνθρωποι και λέγουν «Ο Παράδεισος είναι εδώ στη γη• δεν υπάρχει άλλος Παράδεισος. Η, επί, τέλους, κι αν υπάρχει άλλος παράδεισος, δεν μας ενδιαφέρει. Εδώ λοιπόν είναι ο Παράδεισος, με την υλιστική του μορφή• τι θα φας, τι θα πιής, τι θα απολαύσης», αυτό είναι αίρεσις εις τον κοινωνικόν τομέα. Μην ξεχνάμε δε – πολλάκις σας το έχω τονίσει αυτό αναλύοντας το Κατά Λουκάν ευαγγέλιον, που είναι κυρίως το ευαγγέλιον της Βασιλείας του Χριστού, και πολλάκις μας εδόθη η ευκαιρία να το ιδούμε- ότι η Βασιλεία του Θεού δεν είναι πόσις και βρώσις ³, και ότι όλα τα κοινωνικά συστήματα κατά κανόνα ως επίγεια συστήματα, δεν αποβλέπουν παρά στο πως να βελτιώσουν την ζωή των ανθρώπων• και συνεπώς, είτε το αντιλαμβάνονται είτε όχι, είτε συνειδητά είτε ασυνείδητα, θέλουν να μεταφέρουν τον Παράδεισον επί της γης. Και δεν εννοώ βεβαίως εκείνο που λέγει ο λόγος του Θεού, «δικαιοσύνην μάθετε, οι ενοικούντες επί της γης» ⁴ Άπαγε! Δεν εννοώ αυτό. Βεβαίως πρέπει να υπάρχει μία δικαιοσύνη πάνω στη γη και να μην υπάρχει εκείνο που λέγει ο απόστολος Παύλος στους Κορινθίους, «ος μεν πεινά, ος δε μεθύει» ⁵, ο ένας από δω πεινάει, κι ο άλλος από κει μεθάει. Κι εκείνος που μεθάει είναι γιατί έχει επάρκεια τροφίμων, γι' αυτό και μεθά• ενώ ετούτος από δω πεινά, και όχι μόνον δεν έχει την επάρκεια να μεθύση, αλλά δεν έχει καν να χορτάση το στομάχι του. Δεν θα 'θελα ποτέ να πω, αγαπητοί μου, να υπάρχει αυτή η ανισότης• όχι να φυλάξη ο Θεός! αλλά η ισότης να απορρέη όμως από την αντίληψη που θα είχαν οι άνθρωποι ότι μεταξύ των είναι αδελφοί και είναι εικόνες του Θεού. Δυστυχώς όμως οι άνθρωποι τέτοια πράγματα δεν τα καταλαβαίνουν• δημιουργούν κοινωνικά συστήματα, τα επιβάλλουν δια της βίας, και κατά κανόνα τα κοινωνικά αυτά συστήματα δεν αποβλέπουν παρά μόνο στο να μεταφέρουν τον Παράδεισον επί της γης και μάλιστα στην όσο μπορούν περισσότερο και περισσότερο υλιστική του μορφή. Ομοίως, εις τον τομέα τον κοινωνικόν, θα μπορούσαμε να πούμε ότι μία αίρεσις -γιατί δεν είναι φυσικά μόνον ότι ο Παράδεισος είναι υλικός ε;- είναι και οι φυλετικές διακρίσεις. Όταν, επί παραδείγματι, λέγω ότι ο λευκός είναι ανώτερος του μαύρου, αυτό δεν είναι παρά αίρεσις. Διότι όταν λέγη ο λόγος του Θεού ότι δεν υπάρχει Έλλην και βάρβαρος και Σκύθης ή μορφωμένος και αμόρφωτος ή πολιτισμένος και απολίτιστος, «αλλά τα πάντα και εν πάσι Χριστός» ⁶ και ότι όλοι εξ ενός αίματος

επλάσθημεν, όπως λέγει ο απόστολος Παύλος, «εξ ενός αίματος ο Θεός έπλασε παν έθνος ανθρώπων»⁷ τι σημαίνουν όλα αυτά; Δεν σημαίνουν πάρα ότι εκείνος που λέγει ότι υπάρχουν διακρίσεις ανάμεσα στους ανθρώπους, αυτός είναι αιρετικός ως προς το Ευαγγέλιο στο τομέα τον κοινωνικό. Σας τα λέγω λίγο γρήγορα, γιατί κι άλλοτε τα είχαμε πει αυτά και θέλω να προχωρήσω σε άλλα πολύ σπουδαιότερα θέματα, σε άλλα σημεία.

Τα όπλα της Εκκλησίας κατά των αιρέσεων

Εις όλην αυτήν την κατάσταση, έναντι δηλαδή των αιρέσεων, η Εκκλησία τι μέτρα έχει λάβει; Κυρίως η Εκκλησία αντέταξε, αγαπητοί μου, τρία όπλα:

το πρώτο είναι το Επισκοπικόν αξίωμα, το δεύτερον είναι ο Κανών της Καινής Διαθήκης και το τρίτον είναι ο Κανών της Πίστεως η της Αληθείας, η το Σύμβολον της Πίστεως όπως λέγεται. Με το πρώτο, το Επισκοπικόν αξίωμα, η Εκκλησία προσπαθεί να αποδείξει ανά πάσα στιγμή την ακατάπαυστον διαδοχήν της Ιεροσύνης, λέγοντας ότι ο σημερινός επίσκοπος είναι χειροτονημένος από τον προηγούμενον επίσκοπον, ο προηγούμενος από τον πιο προηγούμενον και ούτω καθ' εξής. Φθάνομε έτσι, με καταλόγους που πάντοτε η Εκκλησία διατηρούσε εις τα αρχεία της εις τον εκασταχού παρόντα επίσκοπον. Κυρίως έχουν διασωθή τα αρχεία: Ρώμης, Αντιοχείας, Κωνσταντινουπόλεως, Ιεροσολύμων, Αλεξανδρείας, των μεγάλων αυτών Πατριαρχείων. Έτσι με τους καταλόγους αυτούς αποδεικνύεται η Αποστολική διαδοχή. Έτσι παραδείγματι, όταν φθάσωμε διερευνώντας τους καταλόγους εις τον άγιον Πολύκαρπον, ερωτούμε: «Ποιος χειροτόνησε τον άγιον Πολύκαρπον, επίσκοπον Σμύρνης;». Ο άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής. Τώρα: «Ποιος έστειλε τον άγιο Ιωάννη τον Ευαγγελιστή;» Ο Κύριος ο ίδιος. Συνεπώς έχομε άμεσον κατά διαδοχήν εξάρτησιν από τον Κύριον. Γι' αυτό και η Εκκλησία λέγεται *Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική*• διότι αντλούμε την Ιεροσύνη μας από τους Αποστόλους, οι οποίοι αντλούν την Ιερωσύνη τους από τον Κύριο. Ερχόμεθα λοιπόν και λέμε τώρα εις τον αιρετικόν, επί παραδείγματι εις τον Χιλιαστήν: «Που είναι η Ιερωσύνη σας;» Δεν έχουν τίποτα. Έχουν Ιερωσύνη;.... Αυτοί λέγουν και ισχυρίζονται ότι κρατάει η σκούφια τους από την εποχή του Χριστού και των Αποστόλων.... ότι αυτοί κατενόησαν και κατάλαβαν πολύ καλά το Ευαγγέλιο....! Πολύ καλά! Τους λέμε: «Που είναι εκείνοι οι οποίοι στάθηκαν οι πρόγονοι σας τρόπον τινά, οι πνευματικοί σας πρόγονοι μέσα στην Ιστορία, για να σας παραδώσουν εκείνο το οποίον λέτε ότι έχετε ως αληθές; Που είναι; Η ιστορία σας αρχίζει στα 1875. Δεν έχετε καμμία διαδοχή. Λοιπόν - η λυδία λίθος: το Επισκοπικό αξίωμα- είσθε αιρετικοί! Άνευ άλλης συζητήσεως. Είσθε αιρετικοί! Απορρίπτεσθε.» Πηγαίνομε εις το δεύτερο όπλον της Εκκλησίας• είναι ο Κανών της Καινής Διαθήκης. Όπως θα ξέρετε με τον Κανόνα της **Καινής Διαθήκης η Εκκλησία επολέμησε τα λεγόμενα ψευδεπίγραφα ή νόθα βιβλία.** Ήταν εκείνα τα βιβλία -ευαγγέλια ή επιστολές- που τα

έγραφαν αιρετικοί άνθρωποι, για να υποστηρίξουν αιρετικές θέσεις. Η Εκκλησία μαζεύει τα δικά της τα βιβλία, τα μαντρώνει, τα στοιχιά, τα βάζει τρόπον τινά στην σειρά, και δημιουργεί τον λεγόμενον **Κανόνα της Καινής Διαθήκης** και λέγει: **«Τα βιβλία της Καινής Διαθήκης είναι είκοσι επτά· ούτε ένα παραπάνω, ούτε ένα παρακάτω.** Εάν τώρα εσύ μου προσάγης και μου λέγης επιχειρήματα από βιβλία τα οποία είναι έξω από τα βιβλία τα είκοσι επτά της Καινής Διαθήκης, σου λέγω: Αυτά δεν έχουν καμμίαν ισχύ. Δεν τα αποδέχομαι• είναι αιρετικά.» Και τέλος είναι το Σύμβολον της Πίστεως ή το Σύμβολον της Αληθείας, η ο Κανών της Πίστεως όπως αλλιώς ονομάζεται -έχει όλες αυτές τις ονομασίες-, που με αυτό η εκκλησία καθώρισε λεπτομερώς και σαφώς δογματικές θέσεις και αληθείας. Επί παραδείγματι, όταν προσεβλήθη το δόγμα της Ενανθρωπήσεως του Υιού του Θεού, ότι ο Χριστός είναι Θεάνθρωπος, που προσεβλήθη από τον Άρειον, η Εκκλησία εν Συνόδω και εν Πνεύματι Αγίω καθώρισε και είπε ότι ο Υιός είναι ομοούσιος με τον Πατέρα. Αυτό το είπε σε μία διατύπωσι: *«Πιστεύω εις έναν Θεόν πατέρα, παντοκράτορα, ποιητήν ουρανού και γης, ορατών τε πάντων και αοράτων. Και εις ένα Κύριον Ιησούν Χριστόν, τον Υιον του Θεού τον μονογενή τον εκ του Πατρός γεννηθέντα ..., που είναι ομοούσιος με τον Πατέρα...»* και λοιπά και λοιπά. Εδώ βλέπομε ότι καθορίζει η Εκκλησία με σαφήνεια θέσεις δογματικές, θέσεις αληθείας της Καινής Διαθήκης της Αγίας Γραφής, που προσεβλήθησαν από τους αιρετικούς. Και έτσι σου λέγει: *«Πες το Σύμβολον της Πίστεως, να δω αν είσαι αιρετικός ή δεν είσαι. Εάν δεν πιστεύης ότι ο Χριστός είναι Θεός, τότε βεβαίως δεν θα πης το Σύμβολον της Πίστεως.»* Και, για παράδειγμα σας λέγω• πήτε σ' έναν Χιλιαστή να σας πη το Σύμβολο της Πίστεως. Δεν θα σας το πη, γιατί δεν το πιστεύει. Δεν πιστεύει δηλαδή ότι ο Χριστός είναι Υιός του Θεού και είναι ομοούσιος. Πιστεύει ότι είναι κτίσμα ο Χριστός. Αμέσως λοιπόν έχετε την λυδία λίθο. Για να καταλάβετε αυτό το κριτήριο δεν είναι άλλο τι παρά ό,τι ακριβώς στους χρυσοχόους μία πέτρα που λέγεται *λυδία λίθος*. Όταν του πάτε εσείς του χρυσοχόου έναν χρυσούν κόσμημα να του το πωλήσετε και του λέτε ότι είναι είκοσι τεσσάρων καρατίων, δεν πείθεται εκείνος αν είναι είκοσι τεσσάρων ή είκοσι ή δεκαοχτώ• δεν πείθεται• παίρνει το κόσμημα σας το τρίβει επάνω σ' αυτήν την πέτρα, βάζει ένα οξύ και βλέπει. Σκούριασε; Σκοτείνιασε; Ή όχι; Εάν σκοτείνιασε, κι από τον βαθμόν σκοτεινιάσματος, κρίνει πόσο χαλκόν έχει μέσα ή μπρούντζο, πόσο κασσίτερο ή δεν ξέρω τι άλλο μπορεί να έχη και σου λέγει: *«Δεν είναι είκοσι τεσσάρων καρατίων είναι τόσο.»* Ε, λοιπόν, η λυδία λίθος για να κρίνωμε αυτά που λέγουν οι αιρετικοί είναι το Σύμβολον της Πίστεως. Φυσικά το Σύμβολον της πίστεως, όπως είναι το γνωστό μας το της *Νικαίας* - αυτό είναι το παραδεδομένον• έχομε και κάποια άλλα, αρχαιότερα, αλλά αυτό μας είναι παραδομένον, - έχει δώδεκα θέσεις. Φυσικά δεν περιέχει όλες τα δογματικές θέσεις του Ευαγγελίου• όχι• αλλά μόνον εκείνες τις θέσεις που προσεβλήθησαν μέσα εις τους αιώνες από τους

αιρετικούς. Και είναι βεβαίως οι κυριώτερες θέσεις: όπως είναι το δόγμα περί Θεού, περί Αγίας Τριάδος• ειδικώτερα περί Υιού, περί Αγίου Πνεύματος, περί Πατρός• μετά περί του Θανάτου του Χριστού, εννοείται περί του έργου της Σωτηρίας, περί του Θανάτου και της Αναστάσεως του Χριστού• εν συνεχεία περί της αναστάσεως των νεκρών, περί Εκκλησίας και περί αιωνίου ζωής. Εν γενικώ διαγράμματι κλείει ολόκληρο το περιεχόμενο της Πίστεως. Με αυτά τα τρία, τα οποία είναι όπλα πανάρχαια της Εκκλησίας μας, αγαπητοί μου, η Εκκλησία πολεμά τους αιρετικούς.

Η επάρκεια των όπλων της Εκκλησίας

Αλλά διερωτάται κανείς: Σήμερα, στην εποχή μας, τα όπλα της Εκκλησίας ισχύουν για να αντιμετωπιστούν οι αιρέσεις; Όταν λέμε να αντιμετωπισθούν, όχι να μη γίνουν οι άνθρωποι αιρετικοί, αλλά να τους αποδείξουμε ότι αυτό που δέχονται είναι αίρεσις. «Δεν μπορείς να μου λες, κύριε Χιλιαστά, ότι είσαι Ορθόδοξος. Δεν μπορείς να μου λες, κύριε Προτεστάντα, ότι είσαι Ορθόδοξος. Μπορείς να είσαι ό,τι θες να είσαι, μπορείς να κάνης ό,τι θες να κάνης, έτερον εκάτερον• δεν δύνασαι όμως να λες ό,τι είσαι Ορθόδοξος και να προσεταιρίζεσαι την Εκκλησία.» Αυτό εννοώ όταν λέω με τα όπλα που έχει η Εκκλησία να αποδεικνύη στα παιδιά της ότι εκείνη, η άλλη διδασκαλία, είναι ετεροδιδασκαλία, είναι αλλοτριοδιδασκαλία. Δεν είναι δική της• είναι ξένη. Αντελήφθητε; Μ' αυτήν την έννοια. Όχι βεβαίως θα πάμε να τους πιάσουμε και να τους πούμε «Ελάτε εδώ• τι κάνετε εκεί;». Όχι μ' αυτήν την έννοια• γιατί ο καθένας δύναται να πιστεύη και να λήη και να κάνη ότι θέλει. Αλλά σήμερα όμως η Εκκλησία, με τα τρία αυτά που αντιτάσσει, δύναται πράγματι να χαρακτηρίση τους αιρετικούς; Τα όπλα αυτά ισχύουν, αγαπητοί μου, και θα ισχύουν πάντοτε, **όμως δεν είναι πολύ επαρκή, και θα σας εξηγήσω γιατί.** Κατ' αρχάς εις τον Χιλιασμόν δυνάμεθα να αντιτάξωμε όπως σας είπα το Επισκοπικόν αξίωμα και τον Κανόνα της Αληθείας. Θα τους πούμε: «Που είναι η Αποστολική σας διαδοχή; Έχετε;» Δεν έχουν. «Πες μας το Σύμβολον της Πίστεως.» Θα πούμε σ' έναν Χιλιαστή. Δεν θα μας το πη. Αλλά ο Κανών την Καινής Διαθήκης ήδη δια τους Χιλιαστές, όπως δυστυχώς και για όλους τους αιρετικούς της εποχής μας, **είναι αποδεκτός**• δηλαδή ο Χιλιαστής έχει τα είκοσι επτά βιβλία της Καινής Διαθήκης. Δεν έχει εκείνα τα πολλά άλλα βιβλία που είχαν κάποτε αιρετικοί, όπως ήσαν οι Γνωστικοί, έξω από τον Κανόνα της Καινής Διαθήκης. Όλοι σήμερα οι αιρετικοί έχουν τα είκοσι επτά βιβλία της Καινής Διαθήκης• και έτσι, τρόπον τινά, σαν να αχρηστεύεται το όπλον αυτό της Εκκλησίας, σαν να ακινητοποιείται. Αλλά κάνουν κάτι άλλο• δέχονται με τον Κανόνα, νοθεύουν όμως το περιεχόμενο των βιβλίων της Καινής Διαθήκης τα ερμηνεύουν διαφορετοτρόπως. Θα το δούμε στην συνέχεια. Σε ομάδες Προτεσταντικές οι οποίες είναι Τριαδικές, που πιστεύουν δηλαδή στο δόγμα της Αγίας Τριάδος -διότι έχομε και Αντιτριαδικάς ομάδας Προτεσταντικής! Θα το

ιδούμε κι αυτό αργότερα-, εκεί μπορούμε να αντιτάξωμε το Επισκοπικόν αξίωμα. **Θα μας το πη ο Προτεστάντης το Σύμβολον της Πίστεως· δεν θα δυσκολευτή.** Θα μας το πη• αν και δέχονται και αυτοί κατά κάποιον τρόπο το φιλιόκβε (Filioque), που έχουν οι Ρωμαιοκαθολικοί, το «και εκ ου Υιού» – αυτό είναι το φιλιόκβε. Θα μας πη όμως το Σύμβολον της Πίστεως• δεν θα δυσκολευθή. Έχει και τον Κανόνα της Καινής Διαθήκης, και τα είκοσι επτά βιβλία. Αλλά τον ελέγχουμε – που;- στο θέμα της Αποστολικής διαδοχής. Οι Προτεστάνται δεν δέχονται την Ιερωσύνη• δεν έχουν Αποστολική διαδοχή. Δηλαδή δεν είναι απαραίτητο κάποιος οπωσδήποτε και τα τρία να μην έχη• έστω και ένα να μην έχη από τα τρία, χαρακτηρίζεται αιρετικός.

Η Ουνία

Αλλά έχουμε όμως και κάποιες ομάδες αιρετικών όπως είναι η Ουνία των Ρωμαιοκαθολικών. Ουνία θα πη ενωτικότης. Είναι λατινική λέξις και σημαίνει την προσπάθεια αυτών να δημιουργήσουν προσελκύσι των Ορθοδόξων εις τους Ρωμαιοκαθολικούς, αφού αυτοί καθ'όλα θα φαίνονται Ορθόδοξοι. Επί παραδείγματι: Οι ιερείς των φορούν ράσα όπως και ημείς. Έχουν Τυπικόν εις την Εκκλησία όπως και ημείς, τις Κυριακές και τις καθημερινές. Έχουμε τα βιβλία της Εκκλησίας τα γνωστά: το Τριώδιο, την Παρακλητική, το Πεντηκοστάριο, το Ωρολόγιο... όλα κανονικά. Τις Κυριακές, με τις ευαγγελικές περικοπές, όπως τις έχομε και εμείς. Ο Όρθρος, ο Εσπερινός, ξέρω γω, όλα αυτά, η Λειτουργία κανονική, του ιερού Χρυσοστόμου, σε ναούς βυζαντινούς... όλα κανονικά. Σ' έναν σημείο μόνο διαφέρουν: **μνημονεύουν τον πάπα! Μόνο σ' ένα σημείο.**

Η μέθοδος του δουρείου ίππου

Μπαίνεις κι εσύ μέσα στην Εκκλησία τους. Βλέπεις ο παπάς με τα άμφιά του κανονικά. Βλέπεις ο βυζαντινός ναός ωραίος. Βλέπεις τα ψαλτήρια εκεί πέρα με τους ψάλτες, βυζαντινός χορός ωραίος...όλο το Τυπικό της Εκκλησίας. Ακούς το προβλεπόμενο ευαγγέλιο, που είναι στο ημερολόγιον της Αποστολικής Διακονίας επί παραδείγματι, ότι σήμερα είναι του Παραλύτου, το ακούς κι εσύ μέσα εις τον ουνιτικόν αυτόν ναόν ότι είναι του Παραλύτου το ευαγγέλιον. Και λες: «Αυτοί είναι οι Ορθόδοξοι!». Δεν υπάρχει πουθενά καμία διαφορά, πλην της μνημονεύσεως του πάπα.

Και λέμε τώρα: *Εδώ περί τίνος πρόκειται;*

Πρόκειται περί *δουρείου ίππου!* Είναι αυτή η μεγάλη πληγή. Αιώνες, παρακαλώ! Αιώνες δρα η Ουνία! Η Ουνία δρα από τον καιρό που έγινε το σχίσμα! Περίπου οκτώ αιώνες δρα η Ουνία εις βάρος της Ανατολής εκ μέρους των Ρωμαιοκαθολικών!

Έχομε όμως και κάποιες ομάδες Προτεσταντών, που και αυτές δρουν κατά τον τρόπον της Ουνίας των Ρωμαιοκαθολικών, ως δούρειος ίππος και αυτοί. Τα πάντα αποδέχονται. Τα πάντα αποδέχονται! Και τον επίσκοπον και τον πρεσβύτερον και την θεία Κοινωνία και τον εκκλησιασμό και τα πάντα!... αλλά είναι *δούρειος ίππος*.

Αντιμετώπισης αυτών των αιρέσεων

Θα λέγαμε: *Σ' αυτές τις περιπτώσεις ποιο θα ήταν το μέτρον αντιλήψεως και αντιμετώπισεως αυτών των ανθρώπων;* Βέβαια είναι δύσκολο• όχι όμως και πάρα πολύ δύσκολο. Για 'κείνους οι οποίοι μπορούν να έχουν μίαν γνώσιν δεν είναι δύσκολο πράγμα• φαίνεται από πολύ μακριά, φαίνεται, αγαπητοί μου, από πάρα πολύ μακρυνά. Πέστε μου σας παρακαλώ• μία χρυσή λίρα, άμα την δώσουμε σ' έναν άνθρωπο απλοϊκόν, θα μπορή να κρίνη αν αυτή είναι σκάρτη ή όχι; άμα όμως την πάτε στον σαράφη, εκεί στον αργυραμοιβό, αμέσως θα την δη και θα σου πη αν είναι εντάξει ή δεν είναι εντάξει• ξέρει. Έτσι λοιπόν κι εδώ• μερικοί ξέρουν, μπορούν να διακρίνουν• οι πολλοί δεν μπορούν να διακρίνουν, και σου λένε: «Αυτά όλα είναι πολύ εντάξει.»! Το λένε γιατί δεν ξέρουν να διακρίνουν• διότι αυτός κρύπτεται, και κρυπτόμενος κάνει τη δουλειά του. Όπως θα δούμε και στην ιστορία του Προτεσταντισμού στην Ελλάδα, ήταν εντελώς -εντελώς παρακαλώ υποκριτική η τακτική τους, αληθινός *δούρειος ίππος*. Νομίζω ότι τότε μόνον θα μπορούσαν να δώσουνε δείγματα ειλικρίνειας, εάν διέλυαν κάθε εκδήλωσί τους. Τι; Ξεχωριστές μελέτες Αγίας Γραφής, που μπορεί να κάνουν, ξεχωριστές λατρείες που μπορεί να κάνουν και λοιπά. Μόνον τότε θα μπορούσαμε να πούμε ότι τους αποδεχόμεθα πως είναι ειλικρινείς• χωρίς να παύση όμως η παρακολούθησις των!

Λεπτόν πράγμα η αίρεσις

Είναι λεπτό πράγμα, αγαπητοί μου, η αίρεσις. Είναι λεπτό πράγμα! Δηλαδή δεν μπορείτε να φανταστήτε πόσο. Για να σας το δείξω, σας αναφέρω μόνο δύο παραδείγματα. Ο μέγας Αθανάσιος ήταν η ψυχή της Α' Οικουμενικής Συνόδου. Ο Άρειος κατεδικάσθη. Κατόπιν αφού κατεδικάσθη, πηγαίνει εις τον μέγαν Κωνσταντίνον και τον πείθει ότι είναι Ορθόδοξος, ομολογών ο Άρειος όλας τα Ορθοδόξους θέσεις της Α' εν Νικαία Οικουμενικής Συνόδου! Και τότε ο μέγας Κωνσταντίνος εφοδιάζει τον Άρειον με συστατικήν επιστολήν να γίνη αποδεικτός προς κοινήν λατρείαν, Λειτουργίαν, διά συλλείτουργον εις την Αλεξάνδρεια εκεί

που ήταν ο μέγας Αθανάσιος. Όταν έφθασε ο Άρειος εκεί, ο μέγας Αθανάσιος δεν τον εδέχθηκε. «Μα, έχω από τον αυτοκράτορα.... έχω χαρτί!.... Έχω κάνει ομολογία Πίστεως!...». Λέγει ο μέγας Αθανάσιος: «Είσαι ψεύτης! Δεν σε θέλω φύγε από 'δω!». Ξέρετε παρακαλώ τι εκόστισε αυτό εις τον μέγαν Αθανάσιον; Εξορία! Εξορία εκόστισε. Και μόνο μία; Έξι εξορίες εκόστισε αυτή του η στάσις! Γιατί; Διότι όλοι έλεγαν ότι ο Άρειος είναι εν τάξει τώρα είναι εν τάξει! Αλλά ο μέγας Αθανάσιος έλεγε: «Δεν είναι εν τάξει είναι υποκριτής!». Να σας πω και το άλλο. Όταν ο ίδιος ο Άρειος ήρθε στην Κωνσταντινούπολι να συλλειτουργήση με τον Αλέξανδρον τον πατριάρχη, του 'ρθε συμφορά του Αλεξάνδρου του πατριάρχου και έλεγε: «Θεέ μου! Θεέ μου!...» όλη νύχτα ξενύχτησε εις τον ναόν κάνοντας προσευχή, λέγοντας: «Θεέ μου, σε παρακαλώ!... Χριστέ μου, σε παρακαλώ!... Αν επιτρέψης ο Άρειος να λειτουργήση, ή να πεθάνη αυτός απόψε ή να πεθάνω εγώ!». Ήταν σίγουρος ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ότι ο Άρειος δεν άλλαξε φρόνημα παρέμεινε αιρετικός, παρά τις διαβεβαιώσεις και τις ομολογίες του τις Ορθόδοξες. Και το πρωί, πηγαίνοντας πανηγυρικά με τους οπαδούς του ο Άρειος προς τον ναόν, στον δρόμο πέθανε. Ο Θεός ήκουσε την προσευχή του πατριάρχου, και πέθανε ο Άρειος, γιατί ήταν ψεύτης, υποκριτής, αιρετικός. Σας είπα αυτά τα παραδείγματα για να σας δείξω ότι δεν είναι πάντοτε εύκολο να διακρίνη κάποιος την αίρεσιν, ακόμη κι ένας σπουδαίος άνθρωπος κυρίως όμως οι ειδήμονες δύνανται να διακρίνουν.

Η έξαρσις του Προτεσταντισμού

Όσα μέχρι τώρα αναφέραμε, την περασμένη φορά και σήμερα, αγαπητοί, όλα αυτά αποτελούν ένα γενικό διάγραμμα χαρακτηρισμού και αντιμετώπισεως κάθε αιρέσεως, που τυχόν δύναται να εμφανισθή στην εποχή μας. Όμως τελευταία, εκτός από τους Χιλιαστές, υπάρχει μία έξαρσις αιρετικής δραστηριότητος του Προτεσταντισμού, χωρίς φυσικά αυτό να σημαίνει ότι δια πρώτην φορά εμφανίζονται εις το προσκήνιον της Ιστορίας οι Προτεστάνται, και ιδίως εις τον χώρον της Ελλάδος ή της Ανατολής. Έχουμε μια ιδιαίτερα έξαρσιν. Ίσως ποτέ δεν έχουμε μιλήσει για τον Προτεσταντισμόν. Βεβαίως σας είπα την περασμένη φορά ότι ο Χιλιασμός, αν έπρεπε να τον χαρακτηρίσωμε, θα λέγαμε ότι ανήκει στις ιουδαϊζουσας αιρέσεις, δηλαδή εκεί που έχουμε το κράμα Χριστιανισμού και Ιουδαϊσμού. Αυτό λέγαμε την περασμένη φορά. Είναι αληθές• αυτή είναι η τελική του μορφή. Όμως να ξέρετε ότι ο Χιλιασμός ξεκίνησε ως αίρεσις προτεσταντική• ξεκίνησε από την αίρεσι των Μεθοδιστών. Επαναλαμβάνω, ως προτεσταντική αίρεσις! Και εξελίχτηκε. Προσέλαβε στον δρόμο του πολλά -πολλά στοιχεία. Τα προσέλαβε όπως ακριβώς κάποτε μία πετρίτσα που ξεκινάει από την κορυφή ενός χιονισμένου βουνού που κατά το κατρακύλισμα της συμπαρασύρει χιόνι, γίνεται χιονοστιβάς, κι όσο κατεβαίνει, τόσο μεγαλώνει και μεγαλώνει, και φυσικά, όταν φθάση στους πρόποδες του βουνού, δεν δύναται να αναγνωρίση κανείς εις την

πελώριαν αυτή χιονοστιβάδα την αρχική εκείνη πετρίτσα που γλύστρησε από την κορυφή του βουνού. Έτσι κι εδώ• ξεκίνησε βεβαίως από προτεσταντική αίρεση ο Χιλιασμός, αλλά μόνο προτεσταντική αίρεσης πια δεν είναι αυτό που χαρακτηρίσαμε• είναι ιουδαϊζουσα αίρεσης και έχει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά προσβολής που επιθυμούν πάντοτε να έχουν εναντίον του Χριστιανισμού οι Εβραίοι.

Πως προέκυψε ο Προτεσταντισμός Αλλά τι είναι ο Προτεσταντισμός; Θα σας πω πολύ σύντομα την ιστορία του. Πάρα πολύ σύντομα. Μπορείτε να βρήτε βέβαια την ιστορία του σε πολλά βιβλία, σε εγχειρίδια, και να την διαβάσετε άμα θέλετε.

Τα αίτια

Όπως είναι γνωστό, η Δυτική Εκκλησία, όταν απεσχίσθη από την Ορθόδοξον Καθολικήν Εκκλησίαν της Ανατολής, κατεκλίσθη από πολύ φιλόδοξες και εγωιστικές θέσεις. Αυτές οι εγωιστικές της θέσεις την εξώθησαν σε πλάνες. Μία πρώτη ήταν ότι η Ρώμη έχει το προβάδισμα• μετά ότι έχει το μοναδικόν προνόμιον να στέκεται πάνω απ' όλες τις Εκκλησίες και να κυριαρχή σ' αυτές• κατόπιν παρουσίασε κοσμοκρατορικές διαθέσεις, εντελώς επίγειες. Οι Σταυροφορίες, επί παραδείγματι, δεν ήσαν παρά ένα πρόσχημα ότι δήθεν πάμε να ανακαταλάβουμε τους Αγίους Τόπους, τους τόπους εκείνους που ο Χριστός ενεφανίσθη και έδρασε, απέθανε και ανέστη• στην πραγματικότητα όμως αυτοί οι άνθρωποι ήθελαν να κατακτήσουν είχαν κατακτητικές διαθέσεις. Απόδειξις - απόδειξις!- ότι όταν περνούσαν από την Κωνσταντινούπολι το 1204 ελεηλάτησαν την Πόλιν, την Κωνσταντινούπολιν, σε βαθμό που ούτε οι Τούρκοι δεν την ελεηλάτησαν έτσι! Και εκράτησαν με μίαν κατοχήν περίπου ογδόντα ετών. Αντιλαμβάνεσθε, αγαπητοί μου, ότι οι διαθέσεις τους κάθε άλλο παρά αγαθές ήσαν. Γιατί τι ήταν η Κωνσταντινούπολις; Χριστιανική ήταν. Δεν κατήχето από τους Πέρσας, τους Άραβας και δεν ξέρω από ποιους, ώστε να πούμε ότι ήθελαν να ελευθερώσουν και την Κωνσταντινούπολι από τυχόν Μωαμεθανούς και απίστους! Είναι ολοφάνερο δηλαδή ότι οι διαθέσεις τους ήταν κατακτητικές. Έτσι λοιπόν σιγά-σιγά, αφού απεσχίσθησαν, άρχισαν να δημιουργούν καινοτομίες ποικίλες. Αυτές οι καινοτομίες ήταν οπωσδήποτε πλάνες. Πολλές! Δεν είναι της ώρας, αγαπητοί μου, να τις πούμε τώρα. Ένεκα όμως αυτών των εγωιστικών θέσεων της Δυτικής Εκκλησίας και των πλανών της, πολλές ψυχές άρχισαν να σκανδαλίζονται• πολλοί πιστοί.

Η αφορμή

Την αφορμή για τον Προτεσταντισμό την έδωσε ένας δομηνικανός μοναχός, ο

Ιωάννης Τέτσελ. Αυτός πουλούσε *συγχωροχάρτια*, πουλούσε *αφέσεις εις την περιοχήν της Σαξωνίας*, στη Γερμανία. Τότε ένας μοναχός και ιερέυς της Ρωμαϊκής Εκκλησίας, ο Λούθηρος - ο οποίος βεβαίως ως ιερέυς της Ρώμης μπορούσε να ξέρη από πιο κοντά πολλά πράγματα-, όταν είδε και αυτό πια, να πουλούν τα χαρτιά αυτά και με χρήματα να συγχωρούνται οι αμαρτίες, ε, δεν μπόρεσε να συγκρατηθή πια• το έφερε αυτό βαρέως• εξανέστη! Και κάθησε και έγραψε μίαν διαμαρτύριση, που απετελείτο από εννεήντα πέντε θέσεις. Την έγραψε στα λατινικά, για την ακρίβειαν, και μάλιστα την εδημοσίευσε και εις τον τύπον, αν θέλετε. Μάλιστα υπήρχε η συνήθεια της εποχής εκείνης προκειμένου να προκληθή μία θεολογική ή πολιτική, ή κοινωνική συζήτηση, ο θέλων να την προκαλέση εθυροκόλλει εις την πόρτα του μητροπολιτικού ναού τις θέσεις του και τις απόψεις του, ώστε για εκείνον που θα ήθελε να τον αντιμετωπίση θα ωρίζετο μια ώρα δημοσίας εμφανίσεως, και εκεί θα εγίνετο η συζήτηση. Ήταν συνήθεια της εποχής εκείνης. Την συνήθεια αυτή την χρησιμοποιεί ο Λούθηρος και θυροκολλεί εις την Βιττεμβέργην, εις τον ναόν του ανακτόρου επ' ονόματι των Αγίων Πάντων, στις 31 Οκτωβρίου, παραμονή των Αγίων Πάντων, θυροκολλεί αυτή του την διαμαρτύρησι με τις εννεήντα πέντε θέσεις εναντίον των *αφέσεων*, εναντίον των *συγχωροχαρτίων*. Όταν, ένεκα του πανηγυριού που υπήρχε, πήγε ο κόσμος να εκκλησιασθή, είδε, διάβασε αυτές τις θέσεις και ενθουσιάστηκε, διότι επί τέλους ησθάνετο ότι κάποιος μπορούσε να μιλήη εναντίον αυτών των αυθαιρεσιών και εναντίον αυτών των πλανών και κακοδοξιών της Ρώμης. Τότε ο λαός αυτός άρχισε να ενθουσιά, και αστραπιαία οι θέσεις αυτές της διαμαρτυρήσεως του Λουθήρου εξηπλώθησαν εις την Γερμανίαν, εις την Γαλλίαν και εις την Ελβετίαν με μια ταχύτητα καταπληκτική.

Η Ρώμη αφορίζει τον Λούθηρο - Έναρξις του Προτεσταντισμού

Τότε η Ρώμη βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση, και αντί φυσικά να αναθεωρήσει τις θέσεις της τις αιρετικές - διότι εάν η Ρώμη αναθεωρεί, αγαπητοί μου, τις αιρετικές της θέσεις, το πράγμα θα ετελείωνε εκεί και θα σταματούσε, προς μεγάλην χαράν και δόξαν της Εκκλησίας - , ξέρετε τι έκανε η Ρώμη; αφώρισε τον Λούθηρον! Και ο Λούθηρος δημοσίως έκαψε τον αφορισμόν. Από κει αρχίζει ο αγών εναντίον της Ρώμης. Όλα αυτά ξεκίνησαν στις 31 Οκτωβρίου του 1517. Από 'κείνη την ημέρα ξεκινά η Διαμαρτύρησις εις την Ευρώπη, κατακτά διαρκώς περισσότερον και περισσότερον κόσμον, και σε λίγο γίνονται εκατομμύρια οι Διαμαρτυρόμενοι εις την Ευρώπην. Έτσι αυτοί άρχισαν ήδη να επικρατούν. Κύριοι συνεργάται του Λουθήρου - σας λέγω πολύ γενικές γραμμές, γιατί όλα αυτά είναι πολλά και δεν θα μας ήταν αυτήν την στιγμήν πολύ χρήσιμα - είναι ο Καλβίνος και ο Σβίγγλιος. Αγωνίζονται μέρα - νύχτα να επιβάλλουν τις απόψεις τους. Και αρχίζουν να διατυπώνουν θέσεις δογματικές, όχι βεβαίως πια μένοντας μόνο στο θέμα των *συγχωροχαρτίων*, αλλά και επί άλλων σημείων της Ρωμαϊκής Εκκλησίας.

Απορρίπτουν την Ιεράν Παράδοσιν

Έτσι, στη βιασύνη τους, απορρίπτουν την Ιεράν Παράδοσιν, η οποία δεν είναι τι άλλο παρά οι Πατέρες της Εκκλησίας. Προσέξτε παρακαλώ• η Ιερά Παράδοσις δεν είναι αυτό που μαθαίνω από τον πατέρα μου και τη μάνα μου. Το ότι μπορεί ο πατέρας μου και η μάνα μου να μου πουν την Παράδοσιν της Εκκλησίας, δεν υπάρχει αντίρρησης• αλλά το να μου πουν πράγματα που είναι του λαού πράγματα, δηλαδή θα λέγαμε της λαογραφίας πράγματα, αυτό δεν είναι Παράδοσις. Μην τα μπερδεύωμε• ο Θεός να φυλάξη! Ξέρετε παρακαλώ τι είναι η Παράδοσις; Η Παράδοσις της Εκκλησίας, είναι οι Άγιοι, είναι αι επτά Οικουμενικά Σύνοδοι και αι Τοπικά Σύνοδοι, τα συγγράμματα των Πατέρων και οι αποφάσεις των Οικουμενικών Συνόδων. Αυτά αποτελούν την Ιεράν Παράδοσιν. Δηλαδή είναι ένα θέμα κλειστόν! Δηλαδή είναι ένα κατωχυρωμένο, ένα επίσημο θέμα• δεν είναι τυχαίο• δεν είναι κάτι που μπορεί να είναι παρδαλό και ν' αλλάζει χρώματα μέσα στον λαό, διαδιδόμενο από στόμα σε στόμα και λοιπά. Το λέγω για να μην υπάρξη παρανόησις.

Απορρίπτουν και τα Μυστήρια

Απορρίπτει λοιπόν ο Λούθηρος την Ιεράν Παράδοσιν με όλα αυτά που σας ανέφερα, απορρίπτει και τα Μυστήρια της Εκκλησίας. Κρατάει μόνο δύο Μυστήρια: του Βαπτίσματος και της θείας Ευχαριστίας. Δεν έδωσε όμως την μυστηριακή διάστασιν την οποίαν έχουν τα Μυστήρια αυτά• δηλαδή δεν εδέχετο, επί παραδείγματι, ότι το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας είναι πραγματικά το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, αλλά ότι απλώς είναι η παρουσία της θείας χάριτος, χωρίς να είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού. Αλλά κι αν υποτεθή

ακόμη ότι θα εδέχοντο πως είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, εφ' όσον καταργούν το μυστήριο της Ιερωσύνης, τότε δεν είναι δυνατόν να έχουν το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας διότι δυνάμει του μυστηρίου της Ιερωσύνης αναδεικνύεται το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, το Σώμα και το Αίμα το Χριστού. Πάλι λοιπόν δεν θα ήταν Σώμα και Αίμα Χριστού• το αντιλαμβάνεστε. Έτσι ουσιαστικά, ενώ κρατάει τα δύο αυτά Μυστήρια, δεν τα δίνει την πραγματική τους διάστασι, και ουσιαστικά και αυτά απορρίπτονται. Ουσιαστικά.

Δεν αποδέχονται όλα τα βιβλία του Κανόνος της Αγίας Γραφής

Κρατά μόνον την Αγίαν Γραφή ο Λούθηρος. Όταν λέμε όμως ότι κρατάει την Αγίαν Γραφή, όχι ακριβώς. Από την Παλαιάν Διαθήκη, τα σαράντα εννέα της βιβλία, κόβει τα λεγόμενα *δευτεροκανονικά*, δέκα τον αριθμόν και κρατάει τα τριάντα εννέα. Από δε τα βιβλία της Καινής Διαθήκης, αμφισβητεί την επιστολήν του αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου.

Πιστεύουν εις τον απόλυτον προορισμόν

Ακόμη πιστεύουν εις τον *απόλυτον προορισμόν*, στον οποίον βεβαίως πίστευαν και οι Ρωμαιοκαθολικοί αλλά τον τονίζουν όλως ιδιαιτέρως και εξαιρετικώς, διότι δέχονται ως όρον της δικαιώσεως τα έργα. Είναι γνωστό ότι για να δικαιωθώ, να σωθώ, πρέπει και να πιστεύσω αλλά και να εργασθώ τον νόμο του Θεού. Εάν όμως μείνω μόνο στην πίστι χωρίς τα έργα, τότε βεβαίως δεν δύναμαι να σωθώ. Αυτοί λέγουν ότι μόνον η πίστις σώζει• τα έργα είναι άχρηστα. Αυτός είναι κι ο λόγος δια τον οποίον απορρίπτουν τον άγιον Ιάκωβο τον Αδελφόθεο• διότι τονίζει ιδιαίτέρως το θέμα των έργων εις την επιστολήν του.

Ερμηνεύουν υποκειμενικά την Αγίαν Γραφήν

Αλλά εκείνο το οποίο είναι φοβερόν, φοβερώτατον, και μη δυνάμενον πλέον να βοηθήση τους Προτεστάντας να επανέλθουν κάποτε εις την αλήθειαν – ποιο είναι λέτε;- είναι η υποκειμενική ερμηνεία της Αγίας Γραφής. Είναι το χειρότερο από όλα• διότι ανοίγεται δρόμος-τρόπος για μία φοβερή απομάκρυνσι. Φρικτή – όχι φοβερή- φρικτή απομάκρυνσι! Και αυτή η Ιστορία το απέδειξε, ότι υπέστησαν, υφίστανται και θα υφίστανται αυτήν την διαρκή απομάκρυνσι από την αλήθεια, ένεκα αυτού του στοιχείου που εισήγαγε ο Λούθηρος, την υποκειμενικήν ερμηνείαν της Αγίας Γραφής. Επειδή η Ρώμη δεν άφηνε εύκολα το Ευαγγέλιο στα χέρια του κάθε πιστού, τώρα ο Λούθηρος λέγει: «*Πάρε το Ευαγγέλιο και μελέτησέ το και κατάλαβε το• όπως θες κατάλαβέ το*». Ενώ η Ρώμη τότε, επειδή εφοβείτο τις αιρέσεις, έλεγε: «*Μπορείς να διαβάσης την Αγία Γραφή, αλλά πρέπει μαζί σου να είναι και κάποιος που να ξέρη θεολογία. Πρέπει να είναι ο ιερέυς, που θα ξέρη θεολογία, για να μην υπάρξη πλάνη*». Σ' αυτό αντιδρών ο Λούθηρος προχωρεί σ'

αυτό που σας είπα.

Πολλαπλασιάζουν τον πάπαν

Τι συνέπειες είχε αυτό; Η αυθεντία στη Ρώμη ήταν ο πάπας. Αυθεντία! Απόλυτος αυθεντία! Σ' αυτό αντιδρά τώρα ο Λούθηρος και χτυπά την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, λέγοντας ότι ο πάπας δεν είναι αυθεντία. Και τι κάνει; Χτυπώντας τον πάπα, τον κάθε πιστό τον κάνει έναν μικρό πάπα! Διότι όταν ο καθένας ερμηνεύει την Αγία Γραφή κατά το δοκούν, όπως αυτός νομίζει, θεωρεί εαυτόν αλάθητον• γιατί έτσι την καταλαβαίνει. Σου λέει: «Έτσι το καταλαβαίνω». Και συνεπώς ο κάθε πιστός γίνεται μία αυθεντία, γίνεται ένα αλάθητον, ένας μικρός αλάθητος πάπας. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα• να χτυπήσει έναν αλάθητον και να δημιουργήσει εκατομμύρια αλαθήτους! Βλέπετε ότι από τη βάσι το πράγμα είναι αληθινή καταστροφή; Για να μη σας πω ότι ο Λούθηρος αρχικά ελέγετο Λούντερ (Luder), το πατρικό του όνομα, του πατέρα του, το επίθετο του. Μαρτίνος Λούντερ. Luder στα Γερμανικά θα πη εξώλης. Ο εξώλης - από το ρήμα *όλλυμι*- είναι αυτός που είναι καταστροφέας, ο διαφθορέας. Κι επειδή ήταν κακόηχο, το άλλαξε. Όπως σήμερα λέμε: ο κύριος *Πατσαβούρας*...η κυρία *Πατσαβούρα*...- το θηλυκό. Το να λες «Από 'δω η κυρία Πατσαβούρα» είναι πολύ άσχημο. Έχουμε στην Κηφισιά το όνομα Πατσαβούρας• γι' αυτό σας το είπα αυτό. Είναι κακόηχο είναι πολύ κακόηχο. Για ν' αλλάξει λοιπόν το όνομα του επήρε το ελληνικόν όνομα *Ελευθέριος*, επειδή τότε ήταν η Αναγέννησι και είχαμε τα ελληνικά γράμματα στην Ευρώπη. Και σιγά -σιγά από το Ελευθέριος πήρε εκείνο το θήτα και το έβαλε στο όνομά του, το de το άλλαξε σε the και το έκανε Luther. Δηλαδή το άλλαξε το όνομά του• ενώ το αρχικό ήταν Luder, που θα πη εξώλης. Και πραγματικά είναι καταστροφέας, αληθινός Απολλύων, που λέγει και το βιβλίο της Αποκαλύψεως ⁸.

Διαιρούνται διαρκώς

Αλλά ως αποτέλεσμα αυτής της υποκειμενικής ερμηνείας της Αγίας Γραφής έχουμε και το εξής, αγαπητοί μου. Αφού ο καθένας μπορεί να καταλαβαίνει την Αγία Γραφή διαφορετικά από τον άλλον, άρχισαν από την εποχή που θεμελιώθηκε η Διαμαρτύρησης - γιατί Προτεσταντισμός θα πη Δαιμαρτυρήσις από το protest-, άρχισαν αμέσως και τα κομματιάσματα. Σήμερα στην Αμερική έχουμε διακόσια πενήντα κομμάτια* του Προτεσταντισμού• και στην Ευρώπη έχουμε μερικές εκατοντάδες κομμάτια του Προτεσταντισμού, με διάθεσι διαρκώς να αυξάνουν. Μόνον εις τους Πεντηκοστιανούς από την εποχή που ενεφανίσθησαν -στις αρχές του αιώνο μας- μέχρι σήμερα υπάρχουν ήδη περί τις εξήντα με εβδομήντα διαιρέσεις! δηλαδή κάθε χρόνο περίπου και ένα κομματίασμα. Είναι επόμενο. Και να φανταστήτε ότι μεταξύ τους πολλές φορές δεν συμφωνούν και φθάνουν να μαλώνουν και να τσακώνονται φοβερά, επειδή δεν συμφωνούν.

Αρνούνται και το δόγμα της Αγίας Τριάδος!....

Αλλά επειδή διαρκώς ο καθένας καταλαβαίνει όπως καταλαβαίνει, έφθασαν σε τέτοια φθορά και κατάπτωση, ώστε από τον Λούθηρο φθάνομε εις τον Σβίγγλιον, από τον Σβίγγλιον εις τον Καλβίνον και από τον Καλβίνον εις τους Σοκινιανούς. Οι Σοκινιανοί – με δύο λόγια μόνο – είναι μια αίρεσις που ανεπτύχθη στην Πολωνία, η οποία είναι αντιτριαδική, δηλαδή δεν δέχεται το δόγμα της Αγίας Τριάδος. Αυτομάτως λοιπόν αυτοί οι Προτεστάνται δεν είναι πλέον χριστιανική αίρεσις• αυτομάτως φεύγουν τελείως από το περιβόλι του Χριστιανισμού! Διότι εκείνο το δόγμα που χαρακτηρίζει ως χριστιανική μίαν αίρεσι είναι το δόγμα της Αγίας Τριάδος. Εάν δεν δέχεσαι το δόγμα της Αγίας Τριάδος, δεν είσαι χριστιανός. Οι Χιλιασταί δεν είναι Χριστιανοί. Προσέξτε: ο Χιλιασμός δεν είναι αίρεσις χριστιανική! Και δεν είναι αίρεσις χριστιανική, διότι δεν έχει το δόγμα της Αγίας Τριάδος• το απορρίπτει. Ο Χιλιασμός είναι κάτι τελείως άλλο πράγμα, τελείως ξένο πράγμα. Όπως φυσικά και ο Μωαμεθανισμός δεν είναι αίρεσις χριστιανική. Είναι άλλο πράγμα, άλλη θρησκεία. Έτσι λοιπόν φθάνουν τέτοιες ομάδες να γίνουν Αντιτριαδισταί. Σας λέγω μόνο για την ιστορία, αγαπητοί μου, ότι προ μερικών ετών είχε γίνει ένα συνέδριο στην Αμερική και εκάλεσαν και Ορθόδοξους. Τώρα το γιατί μπορεί οι Ορθόδοξοι να πηγαίνουν είναι άλλη ιστορία αυτή. Είναι μία εποχή κρίσεως σας το λέγω ειλικρινά. Και παρεκλήθησαν όλοι, κανείς να μην αναφέρει το όνομα του Ιησού Χριστού, παρά μόνον όλοι να λένουν ο Θεός, διότι υπήρχαν εις το συνέδριο αυτό Προτεστάνται Αντιτριαδισταί!.... Είναι ή δεν είναι να τραβάς τα μαλλιά σου!.... Και πως δέχεσαι να μένης σ' ένα συνέδριο, χριστιανικό, που να σου απαγορεύουν να πης το όνομα Χριστός, επειδή υπάρχουν εκεί Αντιτριαδισταί;... Είναι φοβερό το κατάντημα, αγαπητοί μου, των Πορτεσταντών φοβερό! Αφού φθάνουν να αρνούνται και το δόγμα της Αγίας Τριάδος!

Προτεσταντική εκκλησία: ένας λανθασμένος όρος

Αλλά εφ' όσον δε υπάρχει Ιερωσύνη, δεν υπάρχει το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας και εφ' όσον δεν υπάρχει το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας – γιατί αυτό συνιστά την Εκκλησία,- δεν υπάρχει Εκκλησία. Συνεπώς δεν μπορούμε να λέμε Προτεσταντική Εκκλησία• είναι λάθος. Δεν είναι καν Εκκλησία. Μπορούμε να τις ονομάσουμε απλώς *θρησκευτικές κοινότητες χριστιανικής αποχρώσεως*. Το ακούσατε παρακαλώ; ούτε καν Εκκλησία δεν είναι ο Προτεσταντισμός! Ούτε καν! Και σας το εξήγησα γιατί: δεν έχουν Ιερωσύνη• κι άμα δεν έχουν Ιερωσύνη, δεν έχουν το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, και συνεπώς δεν έχουν Εκκλησία. Διότι τι είναι *Εκκλησία*; Το Σώμα του Χριστού. Ακούστε το λέγει ο απόστολος Παύλος ⁹. Τι είναι Εκκλησία; Το σώμα του Χριστού. Αλλά αυτοί δεν έχουν το Σώμα του Χριστού, διότι δεν έχουν το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας και δεν το έχουν, γιατί δεν έχουν Ιερωσύνη• άρα δεν υπάρχει Εκκλησία. Σας το αποδεικνύω καθαρά

δηλαδή.

Η εξάπλωση του Προτεσταντισμού

Ο Προτεσταντισμός όμως δεν έμεινε μόνο στην Γερμανία• εξεδηλώθη ποικιλοτρόπως. Οργάνωσε ιεραποστολές σε όλον τον κόσμο και άρχισε να ασκή προσηλυτισμόν με ένα ζήλον καταπληκτικόν. Απεδύθη σε δρόμον ταχύτητος, σε μαραθώνιον! και οι Προτεστάνται και οι Ρωμαιοκαθολικοί. Στην Αμερική τρέχουν να διαδώσουν τον Προτεσταντισμόν και τον Ρωμαιοκαθολικισμόν• και οι μεν και οι δε. Τρέχουν στην Αφρική. Και βλέπετε εκεί να αγωνίζονται Ρωμαιοκαθολικοί ιεραπόστολοι και Προτεστάνται ιεραπόστολοι. Τρέχουν στην Άπω Ανατολή στην Κίνα- μέχρι πρότινος, γιατί τώρα η Κίνα τους έδιωξε-, στην Ιαπωνία, στις Ινδίας, οπουδήποτε. Πηγαίνουν στα πέρατα της οικουμένης, και οι Ρωμαιοκαθολικοί και οι Προτεστάνται, σ' αυτόν τον μαραθώνιο, ποιος θα τρέξη πρώτος να διαδώση την αίρεσί του. Αλλά επειδή ο λόγος περί των Προτεσταντών, θα μείνω βέβαια εις αυτούς.

Η δράσις των Προτεσταντών εις την Ορθόδοξον Ανατολήν

Έτσι εκινήθησαν λοιπόν οι Προτεστάνται, βάζοντας στο σχέδιο των ιεραποστόλων των και του προσηλυτισμού των και τον Ορθόδοξον Ανατολικόν Χριστιανισμόν, δηλαδή ημάς. Έτσι, όταν παγιώθηκαν - τον 16^{ου} αιώνα ξεκίνησαν• σας είπα το 1517- όταν παγιώθηκαν, ήδη αρχές του 17^{ου} αιώνας, τέλη του 16^{ου} αιώνας ακριβέστερα, κινούνται παρακαλώ εναντίον της Ανατολής. Οργανώνουν ιεραποστολές και έρχονται στην Ελλάδα, στη Μικρά Ασία, στη Βουλγαρία, στη Ρωσία, στην Σερβία, στην Παλαιστίνη. Τότε δε, είναι γνωστό, όλες οι χώρες αυτές που σας είπα, εκτός της Ρωσίας, ήταν κάτω από την τουρκικήν κατοχήν. Το καταπληκτικόν είναι ότι κάτω από την τουρκικήν κατοχήν η Ορθόδοξος Εκκλησία δεν έπαθε καμμία ζημία από τους Προτεστάντας. Με κάθε τρόπο προσπαθούσαν να την εκπορθήσουν, αλλά δεν τα κατάφεραν. Δεν παραιτήθηκαν όμως• όλους τους αιώνες με επιμονή, δεν έπαυσαν να στέλνουν διαρκώς ιεραποστολές να αλώσουν την Ανατολήν. Όπως κάνει και η Ουνία μέχρι σήμερα, μέχρι αυτή την στιγμή που σας ομιλώ, που υπάρχει Ουνίτης αρχιεπίσκοπος στην Αθήνα. Ουνίτης αρχιεπίσκοπος στην Αθήνα! Των Ρωμαιοκαθολικών. Φοβερό πράγμα. Αλλά η δράσις των πραγματικά αρχίζει - από πότε λέτε;- από την στιγμή που ελευθερωθήκαμε! Έτσι που να λέη κανείς ότι καμμία φορά μερικά πράγματα σώζονται καλύτερα όταν είναι θαμμένα. Όπως μερικά αρχαία σώζονται όταν είναι θαμμένα• μόλις όμως τα φέρουν στα μουσεία και τα δουν κακοί άνθρωποι, κλέπται, κλέπτονται και καταστρέφονται. Έτσι κι εδώ, η Εκκλησία μας ήταν ταπεινή και χωμένη κάτω εκεί στις κατακόμβες, στις χαμηλές εκκλησίες• όταν ανήλθε επάνω, τότε - ω, τότε....! σαν λύκοι άρπαγες φοβεροί και τρομεροί

ώρμησαν επάνω της, εναντίον της Ανατολής! Δηλαδή η δράσις των αρχίζει από το 1821 κι εδώ, ιδίως εις τον ελληνικόν χώρο, την Μικράν Ασίαν και την Παλαιστίνην, δηλαδή στις χώρες της Μέσης Ανατολής.

Η δράσις των Προτεσταντών εις την Ελλάδα

Στην Ελλάδα ήρθαν υπό το πρόσχημα της φιλελληνικότητας. Μερικοί απ' αυτούς ήταν ο Γκίλφορντ - σας λέω και μερικά ονόματα που έδρασαν στην Ελλάδα-, ο Κίνγκ, ο Χίλλ, ο Κορκ, ο Αρτλεϋ, ο Χέλντερ, ο Λήν. Αυτοί ήρθαν ως φιλέλληνες, άρχισαν να ιδρύουν σχολεία και σιγά σιγά -άρχισαν να εκδηλώνονται και να χύνουν το δηλητήριό τους. Σ' αυτούς δε να προσθέσωμε επί πλέον και την βαυαρικήν βασιλείαν, που ήρθε τότε στην Ελλάδα. Όταν ήρθε ο Όθων, έφερε και την αυλή του. Η αυλή του ήταν Βαυαρική, δηλαδή από την Γερμανία. Οι Βαυαροί ήσαν Προτεστάνται. Και έφθασαν στην Ελλάδα να κυβερνήσουν του Ορθοδόξους Έλληνας Προτεστάνται! - τι ευτυχές γεγονός γι' αυτούς..... *έβαλαν τον λύκο να φυλάξη τα πρόβατα.* Αγαπητοί μου, τέτοια μωρία μας έχει πιάσει, τέτοια μωρία, που είναι αδιανόητο πράγμα! Όταν διαβάζουμε αυτά στην Ιστορία, τα θεωρούμε πραγματικά αδιανόητα. Και το χειρότερο:... άλλο αυτό που μπορεί να μου πη κάποιος: *«Μα, ο Όθων έγινε Ορθόδοξος βασιλεύς, όπως το προέβλεπε το Σύνταγμα.»*. Ωραία πολύ καλά. Η αυλή του όμως δεν έγινε Ορθόδοξη. Και το χειρότερο: ο υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων ετέθη ο Βαυαρός Μάουερ, που ήτο Προτεστάντης Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων Προτεστάντης!.... Ε, πέστε μου σας παρακαλώ, τι θα έκανε αυτός ο άνθρωπος; Ε, να τι έκανε: έκλεισε τα μοναστήρια περιόρισε ότι μπορούσε να περιορίση στην Ελλάδα, με αποτέλεσα την υποταγή της Εκκλησίας. Είπα για τα μοναστήρια. Είναι μια ολόκληρη ιστορία. Θα δούμε και κάτι που είναι σε μια εγκύκλιο σχετική. Όλα αυτά, αγαπητοί μου, ωδήγησαν σε μία κατάκτησι πλέον των αρχών, των θέσεων - κλειδιών μέσα στην Ελλάδα εκ μέρους του Προτεσταντισμού. Και από τότε δεν μπορεί η Ελλάδα να σηκώση κεφάλι. Το γεγονός ότι η Εκκλησία είναι δέσμια της Πολιτείας είναι έργον των Βαυαρών, των Προτεσταντών• να έχουνε υπό το πέλμα των και υπό τον ελέγχον των την Εκκλησία. Ναι, είναι έργον των Βαυάρων, των Προτεσταντών έργον! Αλλά εφ' όσον πάντοτε η Πολιτεία είναι εκείνη που κρατά την Εκκλησία, τι μπορεί να περιμένη κανείς; Έτσι εδόθη και η χαριστική βολή - αν υποτεθή ότι είναι αυτή η χαριστική βολή γιατί εγώ πιστεύω ότι κι άλλες βολές χαριστικές θα δοθούν: Είναι το τελευταίο ψηφισθέν Σύνταγμα¹⁰ που αναγνωρίζει όλες αυτές τις αιρέσεις, και δύνανται οι αιρετικοί να κινούνται ανέτως, όπως και ένας Ορθόδοξος Χριστιανός. Ένα μικρό παράδειγμα. Με παίρνει μία δασκάλα στο τηλέφωνο προχθές καπό κάπου στην Μακεδονία. *«Πάτερ, μου λέει, δρουν εδώ πέρα οι Χιλιασταί• έρχονται από σπίτι σε σπίτι.....και τα λοιπά. Πέστε μου τι να κάνω;»*. Λέω: *«Εσύ τι έκανες;»*.*«Πήγα εις τον Σταθμόν Χωροφυλακής και τους παρεκάλεσα να βοηθήσουν να τους διώξουμε αυτούς τους ανθρώπους.»*. Και την απαντά εκεί ο

αστυνόμος: «Τους προστατεύει το σύνταγμα, και δεν μπορούμε να κάνουμε απολύτως τίποτα.»! Τότε της είπα: «Πάρε παιδιά από το σχολείο σου να τους ακολουθούν από πίσω, και μόλις ανοίγη μία πόρτα που θα χτυπούν, να φωνάζουν στους νοικοκυραίους του σπιτιού: “Κύριοι, αυτοί είναι αιρετικοί! Είναι Χιλιασταί!».

Μου λέει: Πλέον αναλαμβάνει ο λαός να υπερασπίσει τον εαυτό του. Αντιλαμβάνεσθε, αγαπητοί μου, ότι πλέον μας κρατούν δεσμίους. Να το κατάντημά μας.

Μέτρα της Εκκλησίας κατά του Προτεσταντισμού

Αλλά, αγαπητοί μου, η Εκκλησία τι μέτρα έλαβε εναντίον του Προτεσταντισμού; Από της εμφανίσεως του κι εδώ, τον κατεδίκασε με έξι Τοπικές Συνόδους, εκ των οποίων η μία είναι των Ιεροσολύμων, το 1672, υπό τον διάσημον Δοσίθεον, πατριάρχην Ιεροσολύμων, ο οποίος έκανε μια θαυμάσια ομολογία Πίστewς. Θαυμάσια! Έμεινε σύμβολον πραγματικά, συμβολικόν μνημείον της Εκκλησίας. Και εκεί πραγματικά κατεδίκασε τον Προτεσταντισμόν εις τα θέσεις του μία προς μία. Ομοίως είναι και η Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως, του 1836• και από την οποία Σύνοδο, από τα αποφάσεις της, θα σταχυολογήσουμε μερικά αποσπάσματα, για να δώσω απάντησι σε μερικά θέματα. Πριν προχωρήσω όμως για να σας πω αυτά που θα διαβάσουμε από την απόφαση αυτήν, την εγκύκλιο της Τοπικής Συνόδου της Κωνσταντινουπόλεως του 1836, θα θελα να σας τονίσω κάτι. Οι αποφάσεις μιας Οικουμενικής Συνόδου παραμένουν κτήμα της Εκκλησίας, μη απαλλοτριούμενον ή διωρθούμενον, ως έχον κύρος και αυθεντίαν. Δηλαδή απεφάνθη η Εκκλησία επί ενός θέματος• δεν υπάρχει λόγος πάλι η Εκκλησία να αποφανθή, διότι απλούστατα ότι είπε η Εκκλησία, αυτό είναι και τίποτε άλλο. Δεν υπάρχει περίπτωση η Εκκλησία να αναιρέση μίαν απόφασι της σε κάποια Σύνοδο. Οι αποφάσεις των Συνόδων είναι οροθέσια αληθείας• και αι Σύνοδοι Οικουμενικά και Τοπικά, είναι Σύνοδοι – στύλοι που είναι εν Πνεύματι Αγίω η φωνή της Εκκλησίας. Εάν τώρα θα μου λεγάτε «Γιατί σε έξι Τοπικές Συνόδους να καταδικασθή ο Προτεσταντισμός, και όχι σε μία;», θα σας απαντούσα. Η Εκκλησία επανέρχεται εις το αυτό θέμα, όχι διότι θέλει να πη κάτι άλλο, αλλά εάν εμφανισθή κάτι καινούργιο εις την αυτήν αίρεσιν, στηρίζεται επί της προηγουμένης Συνόδου και απλώς έρχεται να προσθέση ή – προσέξατε!- να ανανεώση την καταδίκην. Πάντοτε όμως καταδίκη. Πάντοτε! Δεν υπάρχει περίπτωση να πούμε ότι θα υπάρξη κάποτε και μία χαριστική θέσις ποτέ! Διότι τότε η Εκκλησία θα αντιφάσκη προς εαυτήν. Θα σας πω ένα μικρό παράδειγμα. Εμφανίζεται ένας ο οποίος αρνείται την θεότητα του Ιησού Χριστού. Αυτός προφανώς πάσχει από την αίρεσι του Αρείου. Θα πρέπει η Εκκλησία να κάνει πάλι Σύνοδον, εάν υποτεθή ότι είναι πολλοί εκείνοι που αρνούνται, θα πρέπει να κάνει πάλι Σύνοδον δια να καταδικάση αυτούς που αρνούνται την θεότητα του Χριστού; Όχι προφανώς. Αλλά τί; Το δεδικασμένον το έχει• το δεδικασμένον το έχει εις την

Α' Οικουμενικήν Σύνοδον . Εκεί θα παραπέμψη και θα πη. «Είναι κατατεθειμένη η καταδίκη». Και βάσει του δεδικασμένου θα βγάλη τα συμπεράσματά της. Εγώ λοιπόν ο ιερέυς, που είμαι στην ενορία μου και είμαι υπεύθυνος του ποιμνίου μου, κάθε φορά που θα εμφανίζεται ένας αιρετικός, επ' όλων των τομέων των αιρέσεων, δεν σημαίνει ότι κάθε φορά θα τρέχω να ρωτώ• απλούστατα διότι η αλήθεια είναι κατατεθειμένη στην Εκκλησία και οι αιρετικές θέσεις είναι δεδικασμένες. Δεν έχω παρά να ανοίγω, αγαπητοί μου, τα βιβλία της Εκκλησίας και να βρίσκω εκεί μέσα εκείνα τα οποία λέγει η Εκκλησία• και τότε θα λέγω: «Είσαι αιρετικός!» Δεν θα γίνωμαι εγώ Σύνοδος• εγώ απλώς θα είναι το εκτελεστικόν όργανον της Συνόδου μέσα στη Ιστορία ή των Συνόδων μέσα στην Ιστορία. Αυτό θα παρακαλέσω να μην το ξεχάσωμε. Και εν προκειμένω δε μπορούμε να πούμε ότι σήμερα αν εμφανίζονται Προτεσταντικές ομάδες στον χώρο της Ελλάδος πρέπει να ξαναρχίσωμε να τις καταδικάζωμε., και μέχρι που να τις καταδικάσωμε θα πρέπει να περιμένωμε τι θα πη η Σύνοδος. Όχι• είναι δεδικασμένον! Και σας είπα: ο προτεσταντισμός έχει καταδικασθή από έξι Τοπικάς Συνόδους. Διαβάστε παρακαλώ την Ιστορία του Κυρίλλου του Λουκάρεως, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, να δήτε εκεί τι σάλος έγινε στην Εκκλησία, επειδή - επειδή και λοιπά αυτός έδειξε κάποια φιλοκαλβινικήν διάθεσιν, φιλοπροτεσταντικήν, με αποτέλεσμα μία μετέπειτα Σύνοδος να τον καθαιρέση• όπως αναγκάστηκε να καθαιρέση και τον Ωριγένη, μετά θάνατον - δεν έχει σημασία. Και όπως λέγει εκεί αυτή η Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως, «Τον καθαιρέσαμε, για να μην υπάρχει ούτε η υποψία ότι μπορεί η Εκκλησία να έχει κάποια σχέση με τον Προτεσταντισμόν.» Διότι προσπάθησαν να προσεταιρισθούν παρακαλώ την Ανατολή οι Προτεστάνται, για να στηριχθούν. Ναι. Και τότε παρακαλώ, τον 17^ο αιώνα έκαναν μια πλαστή ομολογία του Κυρίλλου του Λουκάρεως, ότι δήθεν εκείνος την διετύπωσε, και άρχισαν να την κυκλοφορούν στην Γερμανία, σε ελληνικό και λατινικό κείμενο. Και έγινε σάλος στην Ανατολή. «Ο πατριάρχης Προτεστάντης;!» Και η Εκκλησία - ακούσατέ το- τον ερώτησε. Του λέει: Είσαι Προτεστάντης;». Όχι, λέει. Όχι όχι!» Τέλος πάντων. Άφησε όμως υποψίες. Και μόνο ένεκα των υποψιών, μια μετέπειτα Σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως, τον αφώρισε από την Εκκλησία. «Για να καταλάβετε, όπως είπε εκείνη η Σύνοδος, για να καταλάβετε ότι υπάρχει ευαισθησία εις την Εκκλησία μας και δεν δεχόμεθα ποτέ να υπάρχει παρουσία αιρετικού.» Αυτό θα ήθελα να σας το πω σαν μια προϋπόθεσι.

Η εγκύκλιος της εν Κων/πόλει Συνόδου του 1836 -Ο Μοναχισμός ανιχνευτής των αιρέσεων

Και τώρα θα ήθελα να έλθω σε μία απ' αυτές τις εγκυκλίους των Συνόδων, χωρίς

να έχη σημασία να είναι του 1600 ή του 1700 ή του 1800• δεδουλευμένο είναι το θέμα. Μη μου πη κάποιος ξαναλέγω, ότι αυτή η εγκύκλιος είναι παλιά και χρειαζόμαστε νεωτέραν• το ανέφερα προηγουμένως. Δύο έχω που μπορώ να σας πω: είναι αυτή η εγκύκλιος απόφασις της εν Κωνσταντινουπόλει Τοπικής Συνόδου του 1836 κι αυτή της Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος του 1891, που εξεδώθη στις 22 Μαρτίου του 1891. Με αυτήν την Εκκλησίαν της Ελλάδος δεν θα ασχοληθώ• θα ασχοληθώ κυρίως με την της Κωνσταντινουπόλεως η οποία είναι εκτάκτως - εκτάκτως ενδιαφέρουσα. Πηγαίνω κατευθείαν εις το κείμενον, αγαπητοί μου. Έχω μαζί μου εδώ το σχετικό βιβλίο και έρχομαι να σας πω μερικά μόνο αποσπάσματα για να πούμε μερικές θέσεις πάρα πολύ σπουδαίες.

Αρχικά ο τίτλος της εγκυκλίου είναι ο εξής: *«Της εν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου του 1836 εγκύκλιος, κατά των Διαμαρτυρομένων ιεραποστόλων.»*

Σαφώς.

» *Γρηγόριος, ελέω Θεού αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, Οικουμενικός Πατριάρχης.*

» *Ο πολυέλεος και πανοικτίρμων Θεός...»* και λοιπά και λοιπά. Είναι μία εγκύκλιος τριάντα πέντε σελίδων αυτού του βιβλίου. Τριάντα πέντε σελίδων! Είναι πάρα πού μεγάλη. Θα σταχυολογήσω τρία τέσσερα - πέντε σημεία μικρά, πολύ μικρά, για να σας πω μερικά πραγματάκια.

Κατ' αρχάς τίθεται το ερώτημα: Ο κάθε ιερεύς και ο κάθε ποιμήν και ο κάθε εντεταλμένος να φρουρή και να ποιμήνη ψυχάς Ορθοδόξους έχει το δικαίωμα να κινήται από μόνος του και να περιφρουρή το ποίμνιον;

Βεβαίως! Ακούστε λοιπόν τώρα. Λέγει εδώ η Σύνοδος:

«Κρίνομεν αναγκαίον το να γνωστοποιήσωμεν προς πάντας τον επικείμενον κίνδυνον της Εκκλησίας, και συγχρόνως εν μέρει να σας παραστήσωμεν τας αιρέσεις, τας κακοδοξίας και τα επιβολάς των σημερινών αιρετικών, για να γνωρίσετε πως πρέπει να προφυλάττησθε τούντευθεν από τας ενέδρας και παγίδας αυτών• ότι οφείλομεν να δώσωμεν φοβεράν απολογίαν υπέρ των ψυχών υμών, εάν αμελήσωμεν ή αδιαφορήσωμεν εις πράγματα τόσοσιν ουσιώδη και τόσοσιν μεγάλα και υψηλά.»

Και προς το τέλος της εγκυκλίου η Σύνοδος αποτείνεται προς τους επισκόπους του Πατριαρχείου, όπου βρίσκονται ανά την γην, ώστε ιδιαιτέρως να λάβουν τα μέτρα τους. Αποτείνεται τελικά και προς τους πιστούς και τους λέγει πως πρέπει κι αυτοί να προσέξουν. Συνεπώς χρέος βαρύ - βαρύτατον είναι να προσέξωμε πολύ το ποίμνιον μας. Δεν περιμένω να μου πη η προϊσταμένη μου αρχή αν πρέπει να

κινηθώ ή δεν πρέπει να κινηθώ• εγώ ο ιερέυς από μόνος μου το καταλαβαίνω, γιατί είναι κατατεθειμένα πράγματα. Κατατεθειμένα πράγματα είναι! Δεν υπάρχει καμμία αυθαιρεσία δηλαδή• καμμία απολύτως.

Δεύτερον. Ακόμη η εγκύκλιος μας δείχνει πως σκέπτονται οι Προτεστάνται. Θα τρομάξετε, αγαπητοί μου, άμα τ' ακούσετε αυτό.

Οι σημερινοί αιρετικοί, οι οποίοι καταπολεμούσι και διαφθείρουσι την Ιεράν ημών Ορθόδοξον Εκκλησίαν δολερώς και υπούλως, είναι μαθηταί και οπαδοί του Λουθήρου, του Σβιγγλίου και Καλβίνου, των Σοκίνων - είναι οι Σοκινιανοί, που σας ανέφερα προηγουμένως, στην Πολωνία - και άλλων πολλών τοιούτων αιρετικών. Ο πρόβολος - γράφουν αυτοί τώρα• είναι δικό τους• είναι ένα απόσπασμα, που η Σύνοδος το παίρνει απ' αυτούς. Ο πρόβολος και διδάσκαλος τούτων, ο Λούθηρος, καθώς καυχώνται των Σοκίνων οι μαθηταί, κατηδάφησε την στέγην της Βαβυλώνας, ο ακόλουθος τούτων Καλβίνος έρριψε τα τείχη της, αλλ' οι Σοκίνοι ανέσκαψαν και αυτά τα θεμέλια.» Σας είπα ότι οι Σοκίνοι είναι Αντιτριαδικσταί δεν δέχονται ούτε καν τον Τριαδικόν Θεόν! «Και Βαβυλώνα, συνεχίζει να λέγη η εγκύκλιος, και Βαβυλώνα ενταύθα εννοούσι την ημετέραν ακράδαντον Εκκλησίαν και τας Αποστολικάς αυτής Παραδόσεις και Ιεροπραξίας.» Δηλαδή ακούσατε πως λέγουν την Εκκλησίαν;. Βαβυλώνα! Θα σας το πω αυτό την ερχόμενη φορά, σαφέστερο και ακριβέστερο. Θα το δήτε αυτό. «Βαβυλώνα» η Εκκλησία!... Και ότι ο Λούθηρος έβγαλε την σκεπή της, ο Καλβίνος γκρέμισε τα τείχη και οι Σοκίνοι κατέσκαψαν τα θεμέλιά της! Φοβερό πράγμα αυτό!... Και αυτοί οι άνθρωποι μετά θα έρθουν να μας παρουσιάσουν...τι; να μας πουν...τι; Να συνεργασθούμε;... Να μας ανοίξουν τα μάτια;... Να μας φωτίσουν;... Τι; Ο Θεός να μας φυλάξη.

Ακόμη• δείχνει τα μέσα και το σχήμα που χρησιμοποιούν και λαμβάνουν:

«Περί των σημερινών αιρετικών και των επιβουλών αυτών, οι σημερινοί αιρετικοί», δηλαδή οι αιρετικοί του 1836, «ομόφρονες όντες οπαδοί και ζηλωταί κατά πάντα τούτων των ειρημένων αιρεσιάρχων των οποίων και το όνομα φέρουσιν, ονομαζόμενοι Λουθηροκαλβίνοι γενικωτέρως, επιχειρήθησαν τώρα εν εσχάτοις καιροίς με όλους τους τρόπους και όλα τα μέσα να χύσωσι τον φαρμακερόν ίόν», θα πη δηλητήριο, «των διαφόρων τούτων αιρέσεων εις τα ακοάς των Ορθοδόξων, να μολύνωσι την αμώμητον ημών Πίστιν και να κατασπαράξωσι το ποίμνιόν του Χριστού. Και δια να εκτελέσωσι ταύτα ραδίως», ευκόλως δηλαδή, «λαμβάνουσι διάφορα σχήματα. Προσποιούνται φιλανθρωπίαν, κηρύττουσι φωτισμόν επαγγέλλονται σοφίαν και παιδείαν και υπόσχονται πανταχού τας μεγαλυτέρας ευεργεσίας. Δαπανώσι πολλά προς τύπωσιν βιβλιαρίων, πεπληρωμένων από ταύτας τας διαφόρους βλασφημίας των πολεμούντων πότε μεν πλαγίως, πότε δε κατ' ευθείαν τα ουράνια δόγματα και διδάγματα, παραδόσεις κα έθιμα της Ορθοδόξου ημών αγίας Εκκλησίας. Χαρίζουσι ταύτα ή τα πωλώσι δια σμικρωτάτης τιμής, λόγω μεν ευεργεσίας, έργω δε βλάβης, δια να εμφυτεύσωσιν

εις τας καρδίας των Ορθοδόξων και μάλιστα των απαλών παιδων, τας παρανόμους αυτών βλασφημίας.» Κατόπιν οι Προτεστάνται στρέφονται - ω, προς τα που στρέφονται...! στρέφονται εναντίον του Μοναχισμού! Χμ! Γιατί στρέφονται εναντίον του Μοναχισμού; διότι τους αποκαλύπτουν οι μοναχοί. Η ιστορία του Μοναχισμού δεν είναι τίποτε άλλα παρακαλώ αγαπητοί μου, παρά οι αποκαλύψεις των αιρέσεων, η αποκάλυψις των βαθέων του Σατανά! Όποια αίρεσις έλθη ή παρουσιασθή, ο Μοναχισμός την ανιχνεύει. Αυτός ο Μοναχισμός, που είναι στις ερήμους, που είναι στα βουνά• αυτοί που είναι απομεμακρυσμένοι, αυτοί ανιχνεύουν. Ολόκληρη η Εκκλησιαστική ιστορία μας είναι ιστορία ανιχνεύσεων των αιρέσεων εκ μέρους του Μοναχισμού. Επόμενων λοιπόν είναι οι αιρετικοί να βλέπουν τον Μοναχισμόν με το χειρότερο μάτι. Γι' αυτό ιδιαιτέρως στρέφονται εναντίον του Μοναχισμού, να τον εξευτελίσουν όσο μπορούν περισσότερο, μόνο και μόνο για να προσβάλλουν την Εκκλησία διότι ο προμαχών της Εκκλησίας είναι ο Μοναχισμός. Έφθασε κάποιος - και κληρικός μάλιστα!- να μου πη: «Κι εσείς τι ανακατεύεσθε μ' εκείνα που γίνονται εις την πόλιν; Τι σας ενδιαφέρει εσάς;». Σαν να είναι παρακαλώ η Εκκλησία μας μόνο ένα μοναστήρι, και να μην μας νοιάζει τίποτε άλλο! Ο μέγας Βασίλειος, αγαπητοί μου, ήταν οικουμενικός Πατήρ• τον ενδιέφερε τι γίνεται σ' ολόκληρη την οικουμένη. Μπορεί το σώμα να λήη. «Με πονάει το κεφάλι; Θα πάρω μία ασπιρίνη. Με πονάει το νύχι; δεν ενδιαφέρει, γιατί είναι νύχι.» Το λέει αυτό ποτέ κανένας; Δυνάμεθε να πούμε ότι εγώ θα μείνω στην ενορία μου, θα μείνω στο μοναστήρι μου, θα μείνω στο σπιτάκι μου, και δεν μ' ενδιαφέρει τι γίνεται παρακάτω;! Είναι ορθόν αυτό;! Είναι χριστιανικόν αυτό;! Και του απαντώ: «Γι' αυτό είμαστε εκεί πάνω: να βλέπουμε εκείνα που είναι χαμηλά και να αφυπνίζουμε εκείνους που κοιμούνται μέσα εις την πόλιν.». Αυτό απάντησα. Λοιπόν ακούστε παρακαλώ τι λέγει η εγκύκλιος της Συνόδου της Κωνσταντινουπόλεως: «Ταύτα και άλλα πολλά μεταχειρίσθησαν - οι αιρετικοί, οι Προτεστάνται - και μεταχειρίζονται οι σημερινοί αιρετικοί, δια να μολύνωσι την ημετέραν Θρησκείαν και να διαφθείρωσι το ημέτερον Έθνος, και προς εύκολον κατόρθωσιν των κακόβουλων αυτών σκοπών εκχέουσι τον ιόν της ιοβόλου αυτών ψυχής δια τοσούτων φλυαριών κατά του ατενώς επαγρυπνούντος, φυλάσσοντος την Ορθόδοξον ποίμνην και μόνου δυναμένου αντιστήναι και ανατρέψαι τα τούτων πονηρά σχέδια Μοναχικού Τάγματος, εκσφεδονίζοντες με φοράν δριμυτάτης λόγων αλόγων την παντελή καταστροφήν του ιερού αυτού Συστήματος. Αλλά γνώτωσαν οι παραλελογισμένοι λουθηροκαλβινόφρονες απόστολοι ότι εξ αυτού του Τάγματος - του Μοναχικού- και μέχρι του νυν», και μέχρι τώρα, «εισίν οι ορθοτομούντες τον λόγον της αληθείας και οδηγούντες την Ορθόδοξον νεολαίαν, δια της διδασκαλίας αυτών εις το ιερόν δόγμα και εις την ορθήν ηθικήν.

»Το Τάγμα αυτό ούτε εμόλυνε ποτέ, κατά τους παραλογισμούς των εναντίον αυτών κακοφρόνων, την ορατήν Εκκλησίαν του Χριστού, αλλά αείποτε ελάμπρυνε, εδόξασεν, εκράτεινε και εστερέωσεν αυτήν και δια του πνευματικού βίου και δια

των δογματικών και ηθικών. Αυτό συνεκρότησε τας κατά καιρούς συστάσεις Οικουμενικάς και Τοπικάς Συνόδους. Αυτό - το Μοναχικόν Τάγμα - διετήρησεν ακριβώς τους ιερούς Κανόνας, οίτινες και το δόγμα ευσεβώς ορθοτομούσι και τα ήθη των Χριστιανών ρυθμίζουσι και εις την κατά Θεόν πολιτείας οδηγούσι. Αυτό απ' αρχής αντέστη και καταπολέμησε και τη πανσθενή δυνάμει του Κυρίου, κατεπάλαισε τα διάφορα συστήματα των ελληνοιστών και τους κακόδοξος αιρεσιάρχας. Αυτό, τέλος πάντων ήδη πολεμεί και υμάς τους επ' εσχάτων των χρόνων εκ των κευθμώνων του άδου και του βυθού του βορείου ωκεανού αναφανέντας σατανικούς αιρεσιάρχας, δια να πάυσητε διαταράττοντες την Ορθόδοξον Ανατολικήν Εκκλησίαν, την οποίαν αυτό το Μοναχικόν Σύστημα εφύλαξε μέχρι τούδε, και τη παναλκή δυνάμει του παντουργού Θεού, θέλει φυλάξη μέχρι συντελείας.» Να ποια είναι η θέσις του Μοναχισμού εναντίον των αιρετικών. Αυτά ήταν από την επίσημον εγκύκλιον της Συνόδου της Κωνσταντινουπόλεως.

Ακόμη - θα το φαντασθήτε παρακαλώ; θα το φαντασθήτε;... και όμως είναι αληθές- ακόμη προσπαθούν να προσεταιρισθούν και τον κλήρον! Και ιδού.

«Τα πράγματα αυτά απέδειξεν ότι άλλον καλόν δεν προεξενήθη εκ τούτων των βιβλίων εις τους ομογενείς, ει μη η ψυχρότης της πίστεως, η αδιαφορία περί τα θρησκευτικά, η διαφθορά των ηθών. Αυτοί - οι Προτεστάνται- εμηχανεύθησαν κατ' αρχάς, πριν εισέτι γνωσθώσιν οι δολεροί των σκοποί - κι αυτό στην Ελλάδα παρακαλώ - να μεταχειρισθώσι τινάς ευυπολήπτους», δηλαδή σπουδαίους ανθρώπους, με υπόληψι, «των εκ του κλήρου εις αυτά ταύτα, δια να καλύψωσιν έτι μάλλον τους δόλους των». Ακούσατε;...προσεταιρίζονται και τον κλήρον, για να καλύψουν τους δόλους των! Τι το παράξενον; Το ακούσατε παρακαλώ;...προσεταιρίζονται και τους κληρικούς, για να καλύψουν τους δόλους των οι αιρετικοί, οι Προτεστάνται!... Δεν τα λέγω εγώ• τα λέγει η Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως.

Η στάσις μας απέναντι στους ποικίλους αιρετικούς

Και, τέλος: Ποία στάσις πρέπει να πάρωμε απέναντι σε όλους αυτούς; Ακούστε: «Όθεν και δια της παρούσης Εκκλησιαστικής και Συνοδικής Εγκυκλίου επιστολής, γνωστοποιούμεν τοις απανταχού Ορθοδόξοις ότι, μη ανεχόμενοι τουντεύθεν των τοιούτων της καθ' ημάς Μιας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας αποστατών, αφεύκτως θέλον μεταχειρισθή όλα τα μέσα, σκοπόν τιθέμενοι ινα διορθώσωμεν και ανακαλέσωμεν εις την ευθείαν οδόν τους τοιούτους πεπλανημένους η ως μέλη σεσηπότα», σάπια, «να αποκόψωμεν, αποβάλλοντες αυτούς από την ολομέλειαν των πιστών». Η θα μετανοήσης και θα' ρθης εδώ μπροστά στην Εκκλησία και θα κόψης όλα σου τα τερτίπια, εκείνα που κάνεις, παρεκκλησιαστικά και παρασυναγωγικά, ή θα αποκοπήσ σαν σάπιο μέλος της Εκκλησίας.

Δεν το λέγω εγώ• το λέγει η Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως. Και ο επίλογος: «Ταύτα πάντα λοιπόν, ως αναγκαία τε και σωτήρια - αναγκαία και σωτήρια!-, τη κοινή γνώμη των μακαριωτάτων πατριαρχών, εν Χριστώ αδελφών και συλλειτουργών της ημών μετριότητας, του τε αγιωτάτου πατριάρχου Αλεξανδρείας κ. Ιεροθέου, του αγιωτάτου πατριάρχου Αντιοχείας κ. Μεθοδίου, του αγιωτάτου πατριάρχου Ιεροσολύμων κ. Αθανασίου- και του Γρηγορίου, που ήτο τότε Κωνσταντινουπόλεως - και των λοιπών αγίων πατριαρχών, προκατόχων ημών, και της περί ημάς των αρχιερέων ιεράς αδελφότητας, εγκριθέντα, απεφάνθη συνοδικώς.» Ενεκρίθησαν απ' όλους αυτούς, δηλαδή από όλα τα Πατριαρχεία της Ανατολής. Ενεκρίναν οι πατριάρχαι και απεφάνθησαν συνοδικώς και τώρα υπογράφουν. Αυτός είναι ο επίλογος αγαπητοί μου, αυτής της εγκυκλίου εναντίον των Προτεσταντών.

Τι θα ελέγαμε λοιπόν για όλα αυτά; Υπάρχει το δεδικασμένον. Υπάρχει. Αλλά επειδή βλέπω δημοσιεύσεις στην εφημερίδα, βλέπω αναγγελίες, βλέπω τούτα-εκείνα, που καλούν τους Χριστιανούς μας να πάνε εις τους τόπους των, για να τους παρασύρουν οι Προτεστάνται με τις ποικίλες ονομασίες τους, που θα σας πω και την ερχόμενη φορά, οφείλομε, αγαπητοί μου, να ειδοποιήσωμε.

Το θέμα δεν εξηντλήθη. Να με συχωρέσετε που κράτησα παραπάνω την ομιλία• αλλά ήταν ανάγκη να γίνη αυτό. Και θα συνεχίσω την ερχόμενη φορά, να σας πω λεπτομέρειες και ειδικώτερα σημεία επάνω εις τα θέματα των Προτεσταντών, που δρουν και ενεργούν και εις αυτή τη γειτονιά μας. Γι' αυτό θα παρακαλέσω, ουδείς μην λείψη• όλοι παρόντες για να κατατοπισθούμε και να βοηθήσωμε και τους απόντας, ώστε να γλυτώσουμε από τις αρπαγές αυτές του Άδου και της φθοράς.

Ο Θεός να σας ευλογή.

* Το 1979

Κυριακή, 27-5-1979

-
1. Ιωαν. 7,17.
  2. Τίτ. 3, 10-11.
  3. Βλ. Ρωμ. 14, 17.
  4. Ης. 26, 9.
  5. Α`. Κορ. 11, 21.
  6. Κολ. 3, 11. Πρβλ. Γαλ. 3, 28.

7. Πράξ. 17, 26 .
8. Βλ. Αποκ. 9, 11.
9. Βλ. Εφεσ. 1, 23. Α`. Κορ. 12, 27.
10. Το τελευταίον ψηφισθέν Σύνταγμα ήτο αυτό του 1975.
11. Βλ. Αποκ. 2, 24.

Πηγές: yiorgosthalassis.blogspot.com